

R. 4. 11. 12
1959

183
/ 20

172
Res. Mus. B 2
Bibliotheca magni seminario s. fructu colosa
GLAREANI

ΔΩΔΕΚΑΧΟΡΔΟΝ

Plagij

Authentæ

A Hypodorius

D Dorius

Hypermixolydius Ptolemæi

B Hypophrygius E Phrygius

Hyperæolius Mar. Cap.

C Hypolydius

F Lydius

Hyperphrygius Mar. Cap.

D Hypomixolyd. G Mixolydius

Hyperiastius uel Hyperionicus Mar. Cap.

Hyperlydius Mart. Cap.

E Hypoæolius

A Acolius

Hyperdorius Mart. Capell.

G Hypoionicus

C Ionicus Porphyrion

Hypoiaastius Mart. Cap.

Iastius Apuleius & Mar. Cap.

*F Hyperphrygius

*B Hyperæolius

Hyperlydius Politia. sed est error

B A S I L E Æ

25611

574
Reuerēdissimo in Christo Patri:

ILLVSTRISS. PRINCIPI, OTHONI. S. ROMAN
ni Imperij Hæreditario Dapifero: Baroni in Vualtpurg:
S. RO. E. CARDINALI, Tit. S. ALBINAE,
ac Episcopo August. dignissimo
ac amplissimo.

Glareanus S. D. P.

IMOTHEVM Milefium, artis Musices au-
t horē celeberrimū, Reuerēdissime PATER, Athe-
næus lib. 14. ex Artemone tradit à Lacedæmoni-
bus reprehensum, ut uetustæ ac prisce Musicæ cor-
ruptorem: quoniam Systemate uteretur, quod
chordas plureis Magadide haberet. Diuus autem
Seuerinus in Musices præfatione etiam Laconica
eiectum esse asserit Timotheum, quod ad consue-
tos neruos unum addiderit neruum, ac effœminatiorem Musicen fecerit.
Consultumq; de eo factum Græcis uerbis refert, in quo contineretur: Iccir-
co Timotheo Milefio Spartiatus succensuisse, quod multiplicem Musicē
reddens puerorum animis, quos acceperat erudiendos, officeret, & à uirtu-
tis modestia præpediret. Hæc de Timotheo ex Græcis Boëthius. Quæ
si ita habent, ut fide digni tradiderunt authores, quid de me futurum esse
putem? qui ad octo musicarum Cationum Modos, tot nunc seculis apud
omnes celebratos, quatuor superaddam, ac ex Octochordo dodechorda
dum faciam: Omnem uetustatem uelut inscitæ accussem, ac negligentia
damnam, Quinetiam duos à priscis omnibus reiectos, explosos, in exiliū
relegatos, ac uelut emortuos, nunc, si Dîs placet, ut in prouerbio est, reuo-
cem, postliminio recipiam, ac in uitam resuscitem: dignus sanè qui non ex
una Laconica, sed uniuerso orbe terrarum, qua rationales habitant homi-
nes, explodari, eiiciari, ac exturber. Hæc tam dura obiecta, has tam graueis
accusationes nisi purgauero, ac Lectori ostendero rem secus habere atq; ac-
cuser, quid restat, nisi ut uictus dem manus, ac audaciæ poenas luam? Ve-
rum enim uero, quando, Colēdissime Pater, apud equum iudicem, in dicta
causa, nemo unquam damnatus fuit, omnes qui me saluum esse, ac reum
minime causa succumbere uelint, bonam spem habere iubebo. Facile enim
confutabo aduersæ partis argumenta, si de Psephismate illo Laconico pri-
us dixerō. Athenæus sanè loco, quem dixi, eodem ait, Timotheum, cum
Laconi

Præfatio.

Lacon quidam redundâteis in eius Lyra incidere uellet chordas, indicasse apud ipsos etiam Laconas quēdam esse, qui pari chordarum numero Lyra uteretur, hoc ita dicto, ipsum dimissum esse. Itaque cum hoc uariatum historia sit, neque satis certum (cum tamen id multum referat) de Lyrae ne, an de Citharae neruis authores loquātur, qui eum damnatū scribūt: cūque in addendis Citharae chordis etiam laudem meruerit, ut qui cum Hestiao Colophonio ex Enneachordo Hendecachordum secisse ab omnibus huius artis professoribus prædicetur, consulto omitti potest, & ad rem ipsam deueniamus. Qui nos de duodecim Modis commentationem nouam introduxisse clamitant: Næ illi egregie ostendunt se leuiter admodum in ueterum authorum lectione uersatos, imò contentos usu horum aliquot seculorum, quibus ad Psalmos demodulandos octo aut nouē suffecerūt Modi. Verū adducēdi sunt authores, pauci quidē, sed quibus fides merito adhibenda. Plato, cum sæpe Modorum meminerit, Harmonias uocat, Certelibro 3. de Repub. VI principes Modos nominat, quibus si plagios singulos dabimus, quis neget XII esse Modos? Ex eodem authore, ac eius discipulo, non indoctiore, Aristotele satis claret ea tempestate de Modis cognitionem omnibus doctis in usu fuisse frequentissimo. Aristoxenum nos non legimus: Sed omnes fatentur illum XII Modorum authorem, adiecta etiam nomenclatura eorum, quam horum Commentariorum lib. 2. sequendam esse statuius. Transeo hic in numeros Græcos, quosdam etiam latinitate donatos. Inter Romanos scriptores Boethius, uerum huius artis lumen, VII Diapason species constituit, ex quibus facile XII, aut mauis XIII, diuisione arithmetica ac Harmonica colliguntur Modi. Nā octauam, nō uno dūtaxat loco, fatetur eādem cum prima, & à Ptolemæo adiectam ad supplendum *Δις διὰ πέντε* maximum systema. Alioqui XVI futuros, quos nos, præter duos Nothos, XII cum Aristoxeno ponimus. Martianus Capella XV nobis exhibet de quibus suo dicemus loco. Ecclesia Romana in Psalmorum intonationibus IX utitur: sed Cantus tamen habet tredecim Modorum, ut eodem libro secundo exemplis è Choro Ecclesiastico sumptis ostendemus. Georgius Valla satis habuit omnium recensere opinionem, & coaceruare quicquid uspiā de Musicis scriptum legerat. Ita ipse etiam plureis duodecim habet. Constat igitur non esse nouam rem hanc nostram de XII Modis assertionem, sed probam antiquitatis instaurationem. Verum id non credat Lector, donec firmis argumentis negotium ipsum per Mathematicas rationes, ac præcepta perluculentissima exempla ostendero, quod duobus posterioribus libris nos fecisse omnino persuasum habemus. Cæterum mirari sæpius soleo, cum nostra ætate Chromatico uel Enharmonico, duobus apud ueteres frequentibus Modulandi generibus nemo utatur, omneis tamen huius ætatis

Præfatio.

sus ætatis Musicos subinde inculcare, & propè magis anxie de eis præcipere, quàm de Diatonico, quo nunc solo utimur. Quod nos quātum licuit, his libris cauimus, & huius artis Elementis libro uno simpliciter traditis Modos ipsos, quorum gratia molestum hūc laborem suscepēramus, cum exemplis, duobus inde uoluminibus adnexuimus. Sed libet magis mirari quosdam ex professo de Musicis scribentes, quoties uel ex Apuleio Æolijs simplicitatem: lastij uarietatem, uel ex Luciano *τῆς φρυγίας τὸ ἔνθεον: τῆς λυδίας, τὸ βακχικόν: τῆς δωρίου, τὸ σιανόν. τῆς ἰωνικῆς, τὸ γλαφυρόν,* prædicant, interrogati uero, ut à Dorio Æolium, à Lydio Ionicum distinguant, idque aliquo exemplo Cantus ostendant, ibi nihilo plus respondent, Quàm si dura silex, aut steter Marpesia cautes, sed ad cantores remittunt, Hi quidem simillimi mihi uidentur rījs, qui laudata aliqua salubri herba, interrogati uero, ut eam indicent, uel nihil respondent, uel ad Pharmacopolas mittunt, ipsi, qui rogati sunt, indoctiores. Ad idem pertinet, cum de re non tam obscura, quàm propè modum deplorata, à me sollicitati literarum etiā Principes nostra ætate, plerumque respondebant, non suæ esse professionis. Sed satis nunc de hisce. Ad negociū redeo. Ausus sum fateor Augustissimæ Patris, rem, quam cum primum cæpissē (Nam non minus XX annis hoc saxum uorso) planè ipse conatum meum ridebam mecum, & tamen, ut fit, spe alliciebar nanciscēdi propositi, per motus illo potissimum Comici dicto. Nihil tam difficile, quin quærendo inuestigari possiet, Sæpe in uocato Christo, qui opus ad ipsius gloriam ceptum prosperaret, ab ipso solo auxilium petui, ab ipso solo præmium sperans: Nam ab hominibus fermè maledicentiam licet expectare, idque quamlibet leuem ob causam. Alijs enim nō satis terfi uidebimur, Quasi uero hic Rhetoricè doceamus, Alijs culpabor haud dubiè longior, nonnullis contrā, nimis concisus. Sed quis omnibus placere potest? Ego illum satis splendide loqui iudico, quacunque tandem arte tradenda, qui rem ipsam, ut est, ingenuè, candidè, ac syncerè docet, abstinens à sucata ac phalerata oratione, quique magis docere cupiat quàm uideri doctus. Neque tamen interea sordidè ac barbarè loquentem, qui socda balbutie inquinat artem, commendasse uideri uelim. At de his alibi loquemur copiosius. Hoc magis pro defendendo hoc opere uisum est admonitione dignum, neque enim parum difficultatis nobis ingessit, quod cantus Ecclesiastici sint mire hodie per diuersas nationes uariati, præterea dicecesibus ac ordinibus mutati, denique, à multis male deprauati. Sed ni fallor Prædicatorum ordo synceriores reliquis quibusdam ordinibus habet cantū, loquor de eo, qui ad substantialia Musica pertinet, eum nos plerumque libro secundo secuti sumus, quanquā ne huic quidem ubique accedo. Est cenobiū Benedictinæ professionis in capite Hercyniæ syluæ (ad S. Georgiū uocāt) Fons alter Danubij proxime oritur.

Præfatio.

tur, Prygen appellant: Herodotus Pyrenen appellasse uidet. Situs eius est inter Friburgū terrę Brisgoę, & Rotuilā Vilingāq; magnifica duo Hercyniæ Syluæ oppida, ita tamē ut magis Rotuilæ ac Vilingæ appropinquetq; Friburgo. Ei cœnobio Reuerēdus Pater ac Dominus D. Ioānes Kern Abbas tēpestare mea præsidebat. Apud quē codex erat, qui omnium sciārum tractatus uarios habebat, ἐγκυκλιον αὐδὶαυ uocāt Græci. Inerant quinq; Diui Seuerini uolumina de Musicis: Præterea Guidonis Aretini quedā, Bernonis, Vuilehelmi, Othonis, Theogeri Episcopi, et Ioannis qui postea Pōtifex Max. XXII eius nominis fuit. Per eos libros audaciorem me factum, maxime per Boëthiana opera, quę apud me ante manca fuerant, ibi utcūq; emaculata, diffiteri non possum, etiamsi in nullo totam Modorum Nomē claturam inueni: Quare necesse fuit præterea Græcos consulere. Nec id immeritō, cum quicquid disciplinarum uspiam est, illis acceptum referre debeamus. Et inter reliquas quidem disciplinas hæc tota græca est, græcis uerbis omnia habēs Themata, omnia artis uocabula, Nisi quod latini postea magis compendiosa uia aggressi, multo breuioribus uerbis, & artis uocibus faciliorem fecēre, qd nobis in opere ipso ostendendū est. Hæc igitur tibi Augustissime PATER, unā cum Reuerendissimo Cardinalis um cœtu, ut omnis Ecclesiastici iuris moderatoribus examinanda subijcio. In CHRISTI laudem hunc fanē suscepi laborem. Iudicent igitur hi, quibus CHRISTI ouile commissum est. Quod ad me attinet, ita hocce negociū me tractasse confido, ut sentiant omnes equi animi iudices, Christianę pietati ac Ecclesiasticę dignitati ex animo me consulere uoluissē. Qui affectus si uotis non potietur, certe uoluntas ad augendā sacrā religionē laudabilis fuerit. Sed uerborū satis est, res ipsa loquetur.

Vale Friburgi Brisgoę. Anno à Christi natali, M.D. XLVII.

Authorum

Authorum, qui in hoc opere

citantur Nomenclatura.

Græci Latini Symphonetæ

Homerus	M. Varro	à C & infra annis
Hesiodus	M. Tull. Cicero	
Plato	Virgilius	Iodocus à Prato uulgo Iusquin
Aristoteles	Terentius	Ioannes Okenheim
Dionysius Halicarnass.	Horatius	Iacobus Obrecht Belga
Ptolemaeus	Quintilianus	Petrus Platenfis
Plutarchus	Plinius	Antonius Brumel
Iulius Pollux	Boëthius	Henricus Isaac
Lucianus	Diuius Augustinus	Ioannes Ghiselin
Athenæus	Aul. Gellius	Ioannes Mouton
Cleonides	Macrobius	Ioannes Richafort
Diodorus Sicul.	Apuleius	Feuī Aurelianensis
Theodor, Gaza	Vitruuius	Vaqueras
Suidas	Donatus	Nicolaus Craen
	Seruius	De orto
	Porphyrio	Adamus à Fulda Germanus
	Acro	Damianus à Goes Lusitanus
	Ab. D. annis	Lûtuuich Senfli Tigurinus
Apud alios citati.	Hermānus Cōtract.	Gregorius Meyer
Heraclides apud	Comes à Veringē	Sixtus Dietrich
Athenæum	Guido Aretinus	Antonius à uinea
Aristoxenus	Otho	Thomas Tzamen Aquæ
Nicomachus	Berno	granensis
Philolaus apud	Vuilehelmus	Adamus Luyr Aquægra.
Boëthium	Ioannes Pōtif. Max.	Gerardus à Salice Flāndrus
	Theogerus Episcop.	Ioannes Vannius
	A C. & infra annis	Andreas Syluanus
Hercyniæ syluæ	Politianus	Frā. Lagendre Antuas
cœnobia	D. Erasmus Rot.	cenfis
	Georgius Valla	
	Franchinus	
	Christoph. Lādinus	
	Ioannes Codæus	
	Sebastianus Brant	
	Michael Rubellus	
	Ioānes Olus Heluet.	
	Ioannes Froschius	
	Sebaldus Heyden	
	Listenius	
	Rauus	

Libri

Libri primi Capita XXI.

De Musices diuisione ac definitione	Cap. I.
De Elementis Practices	Cap. II.
Quæ in Guidonis typo rudibus huius artis consideranda	Cap. III.
De Clauibus & uocum deductionibus per easdem, de notularum item figuris	Cap. IIII.
De Quinq; Tetrachordis & tribus Moduladi generibus	Cap. V.
De uocum permutationibus per omnes clauas	Cap. VI.
De clauium signatarum siue Characteristicarum transpositione	Cap. VII.
De Interuallis Musicis & quod Interuallorum species sumenda	Cap. VIII.
Quid Phthongus, Consonantia & dissonantia, Tunc consonantiarum species quot apud Priscos, quot apud Neotericos	Cap. IX.
De Toni partitione, eiusque partium definitione	Cap. X.
De Octo Modis musicis nostræ ætatis præceptio	Cap. XI.
De Cantuum fine in Modis	Cap. XII.
De uulgari Modorum agnitione	Cap. XIII.
De Modorum expatiatione ac permixtione	Cap. XIII.
De Modorum usu in Cantantium Choro	Cap. XV.
Quemadmodum Musicæ Consonantiæ indubitata aure discerni possint ex Boethio, atque inibi de musicorum uocabulorum abusione	Cap. XVI.
Quid Magas, Monochordum. Magadis, similesque quorundam Musicorum instrumentorum appellationes	Cap. XVII.
De triplici siue chordarum siue neruorum in scala musica diuisione	Cap. XVIII.
Monochordi diuisione in genere Diatonico	Cap. XIX.
De inueniendis Consonantijs per Citharæ neruos	Cap. XX.
Parasceue ad sequentis libri commentationem	Cap. XXI.

Libri secundi,

Capita XXXIX.

Quo pacto uere Modorum discrimen sumendum	Cap. I.
Quid systema, quæ Modorum nomina, qui cuique Diapason Modus aptandus	Cap. II.
Quomodo	

Quomodo ex conexione Diatessarō ac diapēte XXIII Diapason species fiāt, e quibus XII reijcant, XII recipiant	Cap. III.
Quomodo ex XII Diapason speciebus septē duntaxat fiāt	Cap. IIII.
Quid ætas nostra immutasse in his Modis uideatur, & quatenus id fieri liceat.	Cap. V.
Quod necesse sit XII ponere Modos, siquidem octauus noster recte ab alijs separatus est.	Cap. VI.
De Modorum ordine, eorumque appellatione.	Cap. VII.
De chordarum grauitate & acumine, ac secundum ea appellatione.	Cap. VIII.
Quo pacto sumendi sint Modi, et quæ prima oim Modorum chorda.	Ca. IX.
Authorum aliquot loca discussa, quæ traditis à nobis hætenus præceptis contraria uidentur.	Cap. X.
De Modorum inuicem commutatione.	Cap. XI.
Cur septenarij, numeri apud Authores tam frequens in rebus musicis.	Ca. XII.
De sono in coelo due opiniones, atque inibi Ciceronis Plinijque loci excussi.	Cap. XIII.
Quid per IX Musas intelligendum.	Cap. XIII.
Anacephalæosis parua de Modorum diuisione.	Cap. XV.
De prima Diapason specie ac duobus eius Modis.	Cap. XVI.
De Aelolio Modo.	Cap. XVII.
De secunda specie diapason, ac uno eius proprio Modo.	Cap. XVIII.
De tertia diapason specie, ac duobus eius Modis.	Cap. XIX.
De Ionico siue lastio Modo.	Cap. XX.
De quarta Diapason specie, ac duobus eius Modis.	Cap. XXI.
De Hypomixolydio siue Hyperlastio.	Cap. XXII.
De quinta Diapason specie, ac duobus eius Modis.	Cap. XXIII.
De Hypoxolio Modo.	Ca. XXIII.
De sexta Diapason specie, ac uno eius proprio Modo.	Cap. XXV.
De septima Diapason specie, ac duobus eius Modis.	Cap. XXVI.
De Hypoionico Modo.	Ca. XXVII.
De Modorum conexione ac per Diapente cōmunionem.	Ca. XXVIII.
De 1. conexione, quæ ex prima est Diapason specie ac quarta.	Ca. XXIX.
De 2. conexione, quæ ex secunda est Diapason specie ac quinta.	Ca. XXX.
De 3. conexione, quæ ex tertia est Diapason specie ac sexta.	Ca. XXXI.
De 4. conexione, quæ ex quarta est Diapason specie ac septima.	Ca. XXXII.
De 5. conexione, quæ ex quinta est Diapason specie ac octaua.	Ca. XXXIII.
De 6. conexione, quæ ex sexta est Diapason specie ac nona.	Ca. XXXIIII.
De 7. conexione quæ ex septima est Diapason specie ac decima.	Ca. XXXV.
Quod Modi Diapason mediatione, quæ fit per Diapente ac Diatessarō consonantias, potissimum noscantur.	Ca. XXXVI.
Quod	

Quod Modi nō perpetuo impleant extremas chordas, sed phraſi
noſcantur, ac partim etiā finali clauē. Cap. XXXVII.
De præſtantia Phonaſci ac Symphonetæ, ac itē de cātibus
plano ac menſurali uter utri cedat. Cap. XXXVIII.
De inueniendis Tenoribus ad Phonaſcos admonitio. Cap. XXXIX.

Libri tertij Capita XXVI.

De notarum figuris.	Cap. I.
De notarum ligaturis.	Cap. II.
De Pauſis.	Cap. III.
De Punctis.	Cap. IIII.
De Modi, Tempore, ac Prolatione.	Cap. V.
De Signis.	Cap. VI.
De tactu ſiue cantandi menſura.	Cap. VII.
De Augmentatione, Diminutione, ac Semidiapente.	Cap. VIII.
De Notularum imperfectione.	Cap. IX.
De Alteratione.	Cap. X.
De Syncope, & huius nouæ institutionis diuerſitate querela, cū exemplis ad eam oſtendendā opportunis. Deniq; de VI uocū Muſicaliū (quas uocāt) deductionibus exēpla.	Cap. XI.
De Proportionibus Muſicis.	Cap. XII.
Duodecim Modorū exēpla, ac primū Hypodori ac Æoli.	Cap. XIII.
De Hypophrygio, & Hyperæolio exempla.	Cap. XIII.
De Hypolydio, & eius exemplis.	Cap. XV.
De Ionico exempla.	Cap. XVI.
De Dorio Modo exempla.	Cap. XVII.
De Hypomixolydio, & eius exempla.	Cap. XVIII.
De Phrygio Modo exempla.	Cap. XIX.
De Hypæolio Modo exempla.	Cap. XX.
De Lydi Hyperphrygiæ Modorum exemplis.	Cap. XXI.
De Mixolydio, ac eius exemplis.	Cap. XXII.
De Hypoionico.	Cap. XXIII.
De binorum Modorum connexionē exempla, atq; inibi obiter Iuſquini Pratenſis Encomium.	Cap. XXIII.
De Tenoribus Diapaſon non explentibus.	Cap. XXV.
De Symphonetarum ingenio.	Cap. XXVI.

T E A O I.

Cantiones Menſurales in his uo

LV MINIBVS PLVRES LXXX.

A	B occultis meis 4. uocū Sixti Dietrich. 344	Dux ex una, Iuſquini tria exempla, 446. ac deinceps.
	Adiuua nos. Tractus ſinis 4. uocū Iuſq. 248	Dux ex una, De orto. 320
A	furor tuo Domine IIII uocū incerti au- thoris. 430	Dux ex una, incerti authoris. uide latius Moſas. E 346
	Agnus Dei ex Iuſqni Miſſa Hercules. trium uocum ex una. 221	Ecce uideo cœlos aptos Nicolai Craſ triū. 326
	Agnus Dei ex Iuſqni Miſſa Lhome arme ſuper uoces muſicales trium uocum ex una cum reſolutione. 442	Ego dormio, Antonij à uinea. IIII uocum. 254
	Agnus Dei duo, IIII uocum ex Iuſquini Miſſa fortuna. 388	Erue domine animam meam, duūm Sixti Dietrichi. 329
	Agnus Dei, duūm eiusdem ex Miſſa de no- ſtra Domina. 305	Et in terra pax ex Miſſa Iuſquini de noſtra Do- mina 4. uocum. 392
	Agnus Dei, duū ex Miſſa J. J. Ant. Brumel. 430	F
	Anima mea IIII uocum Henrichi Iſaac. 348	Fuga ad minimam Iuſqni. IIII uocum. 452
	Attēdite Popule meus. Ioānis Vannij 4. uoc. 306	I
	Aue Maria IIII Iuſquini. 358	IESV Chriſte, trium Liſtenij. 439
	Aue Verū corpus Chriſti duū ac triū Iuſqni. 288	Iuppiter omnipotens. Adami Luyr Aquægranen- ſis trium. 290
	Auſ hertzengrūd latino cōtextu IIII uocū. 430	K
	B	Kupit triū cum O ſanna Andreæ Syluani. 432
	Benedictus duūm ex una Iuſquini Miſſa Lhome arme ſuper uocels muſicales. 441	Kupit ex Miſſa ad oēm tonſi Oſchemij 4. uoc. 455
	Benedictus duūm ex Miſſa eiusdem Gau- deamus. 220	Kupit de noſtra Domina 4. uocū Greg Meyer. 302
	Benedictus duūm ex Miſſa eiusdem Lhome arme VI toni. eadem	L
	Benedictus duūm ex Oſenheim Miſſa ad o- mnem tonum. 455	Laudate Dominum omnes gentes Leuendre IIII uocum. 284
	Benedictus duū ex Miſſa J. J. Ant. Brumel. 458	Liber generationis IIII uocum Iuſqni. 376
	C	Loquebar de teſtimonijs tuis IIII uocū Iſaac. 330
	CHRISTVS reſurgens, Richafort 4. uoc. 292	Lutuichi Regis Frāciæ locola cātio 4. uocū. 469
	Chriſte eleſon, ex Miſſa S. Antonij Petri Platēſis IIII uocum. 278	M
	Conceptio Mariæ Henrichi Iſaac IIII uocū. 460	Magnus es tu Domine Iuſqni IIII uocum. 272
	Cōſitebor Domino. Gregorij Meyer. 4. uocū. 434	Miſere mini mei 4. uocū Ioan. Mouton. 322
	D	Monades qnq; Gregorij Meyer. 280. 296. 304. 312
	Deus meus ad te leuauit. triū puctuſtum. 252	N
	Deus in adiutoriū meū IIII uocū Senſij. 332	Ne lateris, Damiani à Goes Luſitani 3. uocū. 264
	De profundis IIII uocum Iuſquini. 372	Nefciens mater Ioānis Moutō VIII uocum. 466
	Domine nō ſecūdū. duū, Vaqueras. 244 ac deinceps.	O
	Domine nō ſecundum. duūm Iuſquini. 246	O Domine Ieſu Chriſte, Sixti Diet. triū uoc. 276
	Domine IESV Chriſte, triū Thomæ Tzamē. 258	Oſ Iuſti. Gerardi à Salice ſlādri. 4. uocum. 282
	Domine ſaluū fac Regem. IIII uocum Ioannis Mouton. 300	O IESV fili David. Iuſqui. IIII uocū. 356
	Domine ſaluū fac mecum. ad æquales IIII uocum Sixti. Dietrichi. 342	O uera lux & gloria. Adami ab Fulda. 4. uocū. 262
	Duūm ex una, tria exempla Iuſquini & Obrecht. 257 & 258 & 259	P
	Duūm Gregorij Meyer. 281	Parce Domine Iacobi Obrecht III uocū. 260
		Per illud Aue duūm Ioānis Moutō. 347
		Planxit autem David Iuſqni 4 uocum. 418
		Pleni ſunt, duū ex una ex Iuſq. Herculeæ. 242
		Pleni ſunt duūm ex una, de Petri Platēſis Miſſa O Salutaris. 242
		Pleni ſunt duū. Pauli Vuueſt. ut qdā putāt. 333
		Pleni ſūt duū. ex Miſ. Aue Maria Anto. Feuin. 355
		Pleni ſunt duū ex Miſſa Pāge lingua Iuſqni. 321
		Pleni ſunt duū ex Miſ. J. J. Antō. Brumel. 457
		Quaternūm

Index

Quaternum uocum ex una Duæ cantiones		Si Deus pro nobis Trium.	fac. 220
Petri Platenfis.	fac. 445	T	
Qui mihi ministrat, Lydij IIII. uocum Grego-		Tota pulchra es IIII. uocum Henrichi Isaac.	268
rij Meyer.	338	Trium ex una uoce incerti authoris.	259
Qui mihi ministrat, Ionici IIII. uocum eiusdem		Trium ex una Ioannis Ottenheim absque	
Gregorij.	340	clauibus.	454
Qui uenit in nomine Domini Antonij Brumel		Trium ex una Lutuichi Senflij Tigurini.	444
Duum.	297	Tulerunt Dominum meum IIII uocum Threni	
		Magdalenes, quidam Isaac adscribunt.	314
		V	
Salue mater Saluatoris IIII uocum Ioannis		Victimæ Pascali laudes IIII uocum, Iusquin.	368
Mouton.	464	Vocum Musicalium ad Fortunam cantio appli-	
Salutem fac, peructuiffij incerti autho. Trifi.	266	cita IIII uocum Lutuichi Senflij Tigurini.	222
Sapphicū carmē IIII. uocū incerti authoris.	438	Vocum musicalium simplex deductio.	22
Seruus tuus sum ego. Dusi Sixti Dieterichi.	328		

Finis.

In Dodecachordi treis

LIBROS RERVVM SVMMAS

rum index copiosissimus.

A		Athenienses ac Lacedæmonij cōparati.	fac. 118
Acumen & grauitas in neruis.	fa. 83	Aue Præclara Prosa iu cantu plano.	159
Adā ab Fulda Germanus Symphonetes.	261	Aue Præclara Prosa laudatur.	176
Adam Luyr Aquægranensis Symphonetes.	288	Aue Maria in Aeolio Modo.	107
A Dorio ad phrygium quæ sit uera eius		Augmentatio in Muscis quid.	205
Adagij causa & ratio.	91	Authente Modi.	30 & 79 ac deinceps. & 82
A Dorio ad Phrygiū exēplū in cātu mēsur.	372	Authente ferē intra inferioris Diapason limites	
AbOLII Modi Systēma.	70	meant, ita etiā nonnunq Plagij.	164
Aeolij Modi Natura.	104	B	
Aeolius est eiusdē cū Hypodorio speciei.	77	Basis uox omnis cōcētus fundamentū.	84 & 240
Aeolij Modi exēpla nō sunt eiusdē generis.	104	Boethij laus.	44 & 54 & 51 & 86
Aeolij Modi primū exēplū in cantu plano.	105	Boethij demonstrationes in Muscis ad quam	
Aeolij Modi secūdū exēplū in cātu plano.	106	neruorum formam.	85
Aeolij Modi tertiu exēplū in cantu plano.	107	Benedicta sit Sācta Trinitas Prosa explicata.	149
Aeolij Modi quartū exēplū in cātu plano.	108	Breuis nota, quæ figura p'ngitur.	196
Aeolij Modi intonatio.	109	h a nostra ætatis Muscis inuentum.	2
Aeolij Modi uaria exēpla in cātu mēsurali.	256	C	
Aeolij Hypoxolijq. Modorum cōnexio.	152	Cabale apud Suidam quid significet	47
Aeolij Hypoxolijq. connexionis primū ex-		Calliope Musa, quid.	99
emplum in cantu plano.	153	Canon Georgij Vallæ.	48
Aeolij Hypoxolijq. connexorum secun-		Cantio in qua communia sunt interualla.	22
dum exemplum in eodem cantu.	154	Cantorum audacia de fine Cantionum.	163
Aeolij Hypoxolijq. connexorum tertium ex-		Cantus trium specierum Diatessaron.	165 & 166
emplum in eodem cantu.	155	Cantus intra quintam cuius Modi.	165 & 166
Aeolij Hypoxolijq. connexorum exemplū		Cantus ecclesiastici laus.	176
in cantu mēsurali.	302	Cantus simplicis commoditates & mensura.	
Agnus C i ex Iusquini Fortuna.	365 & 388	lis incommoditates.	177 & 178
Agnus Dei ex Iusquini Hercule.	221	Capellæ Nomenclatura Modorum.	79
Alma Redemptoris Antiphona.	16. & 17	Characteristica uel signata clauis quæ.	6
Alteratio qd Muscis nostra ætate significet.	211	Chromaticum modulandi genus.	11
Alterationis exemplum ex Franchino.	212	Ciceronis locus excussus.	97 & 98
Anacephalæosis omnium modorum.	101	Cithara ac lyra differunt.	84
Andreas Syluanus Symphonetes.	432	Citharæ laus.	59 & 441
Antiphona ut declinetur.	43	Citharæ Typus.	58
Antonius à uinea Symphonetes.	253	Clare Sanctorum Prosa per Glareanum dili-	
Antonius Brumel Symphonetes.	456	genter explicata.	134
Antonius Feuin Aurlianensis Symphonet.	354	Clauis Quid.	6
Apotome, id est, semitonium maius.	27	Claues in scalam ordinantur.	2 & 3
Apulei locus emaculatus.	89	Clauis characteristica siue signata.	6
Aristoxeni & capellæ opiniones compata.	63	Clauium signatarum transpositio.	15
Aristoxeni XII Modorum Typus.	81	Claues essentielles septem.	3
Arithmetica Mediatio Muscis recentio-		Claues in Guidonis scala xx.	2 & 6
ribus.	22 & 68	Color imperfectionis signum.	210
A Solis ortu in cantu plano.	164	Color in imperfectis cum exemplis.	211
Athenai locus discussus.	89	Comma quid.	26
		b	Confi.

Index

Confinalis falsa, Item uera clauis.	31	Diapason sexta species, ac unus eius Modus	
Consonantia quid, duabus definitionibus.	23	Lydius.	127
Consonantiarum ueterum ratio & numerus.	24	Diapason septima species, ac duo eius Modi Mi.	
Consonantiarum diuisio apud neotericos.	25	xolydius & Hypoionicus.	133
Consonantia perfecta sunt. 5.	25	DIAPENTE quinta perfecta cum suis speciebus.	20
Consonantia imperfecta sunt. 4.	25	Diapente ut certo in sesquipla ratione esse de-	
Consonantia ut inueniantur in Citharæ		prehendatur.	45
neruis.	59	Diapente 4. species quæ quibus Modis sint	
Cratera.	43	communes.	139
Crêdo, in simplici cantu.	106	Diapente cum annexis Tonis Semitonijsq.	171
D		Diapente prima speciei Re la catus simplices.	167
Damianus à Goes Lusitanus nobilis Sympho-		Diapente secunda speciei Mi mi catus simpl.	168
netes laudatur.	264	Diapente tertia speciei Fa fa catus simplices.	168
Deductiones VI uocum sunt septem. 6. & 7. & 8		Diapente quarta speciei Vt sol cantus simplic.	169
Deductionum tria exempla in cantu		Diapente prima speciei Re la exemplum figu-	
mensurali.	220	ratum.	430
Deductionum quartum exemplum in cantu		Diapente secunda speciei Mi mi exempla	
mensurali.	221	figurata.	432
Deductionum quintum exemplum in cantu		Diapente tertia speciei Fa fa exemplum figuratū.	434
mensurali.	222	ac deinceps.	
Deductionum sextum exemplum simplex.	226	Diapente quarta speciei Vt sol in Synemmenis	
Demonstratio quod necesse sit ponere XII		& cantu figurati exemplum.	438
Modos.	75	Eiusdē in diezeugmenis exemplū figuratum.	439
De octauis idem est iudicium, Regula musica.	5	Diaschisma dimidium diefeos.	28 & 27
Deprauatio Dorij in Aeolium,	119	DIATESSARON quarta, cum suis speciebus. 20 & 23	
De profundis Iusquini cantio explicata.	364	Diateffaron quod hodie consonantia.	25
Diapason quid & unde dicta.	21	Diateffaron quomodo uere in ratione sesquiter	
Diapason Systema quid.	66	tia esse sciatur.	45
Diapason ut certo deprehendatur in dupla ra-		Diateffaron trisi specierum catus simplices.	165
tionem.	45	Diateffaron ac diapente XXIII connexiones	
Diapason cum diapente quopacto indubitanter		efficiunt XII diapason species utiles.	68
in ratione tripla esse reperiatur.	45	Diateffaron 3. species, quæ quibus Modis sint	
Diapason duplex mediatio.	21	communes.	139
Diapason bifariam in diateffaron ac diapente		Diatonicum primum modulandi genus.	9
secatur.	68	Diefis, id est, Semitonium minus.	28 & 27
Diapason quæ uera, quæ falsa species.	68	Diefeos duplex acceptio.	28 & 27
Diapason XII species ad 7. rediguntur.	70	Diezeugmenon quartum Tetrachordum cum	
Diapason 7. species ab A ad g.	21	quatuor suis chordis.	10
Diapason 7. species non implent disdiapason.	66	Differetie formularum in Modorum finibus.	40 & 41
Diapason prima species cum duobus Modis Hy-		Digressinnula in Cantorum mores.	113
podorio ac Aeolio.	102	Diminutio in Musicis quid.	205 & 206
Diapason secunda species cum uno eius Modo		Diminutionis uariae praeceptiones.	205 & 206
Hypophrygiō.	110	Diminutionis exemplum ex Franchino.	206
Diapason tertia species, ac duo eius Modi Hypo		Discantus siue Cantus laudatur.	239
lydius ac Ionicus.	114	Disdiapason maximum in Musicis systema.	10
Diapason quarta species, ac duo eius Modi Do-		Disdiapason quale systema.	66
rius ac Hypomixolydius.	117	Disdiapason ut uere in ratione quadrupla	
Diapason quinta species, ac duo eius Modi Phry		reperiatur.	45
gius ac Hypoaeolius.	123	Dissonantia quid.	24
		Dissonantia sex intra disdiapason.	26
		Ditonus tertia perfecta.	19

Index

Ditonus cum diapente.	21	FRANCHINVS Gasorus Laudensis lau-	
Dominus uobiscum siue Liber generationis		datur.	2 & 44 & 195
IESV Christi in simplici cantu.	108	Franchinus arguitur.	60 & 63 & 79 & 109
Domine quis habitabit. in simplici cantu.	114	Franchinus Modorum rationem apud Capellā	
DORIVS Modus ex D in d.	66	non intellexit.	60 & 61 & 63
Dorius quare Modorum primus.	76	Franchinus uera Modorum rationem non precepit.	63
Dorij Modi natura.	118	Franchini opus ultimum.	59
Dorium uerum esse Modum Græcum.	eadem	Franchini opinio de signis in cantu mensur.	195
Dorius uiro graui comparatus.	eadem	Franchini Harmonie in Sapphicū carmen.	180
Dorius ac Ionicus Modi comperati inuicem ad		Fuge ad minimam exemplū ex Iodoco Pratēsi.	453
populorum mores unde nomina habet.	eadem	Fugatriū uocū ad tres diateffaron species Offen-	
Dorius Phrygio Ionico ac Lydio, tribus Modis,		heim exemplum cantu mensurali.	454
comparatus à Platone.	eadem	Fusa, qualis figura in cantu mensurali.	196
Dorius carminibus Heroicis demodulandis ap-		G	
tissimus Glareani experimento.	eadem.	Generalis Musices typus.	4
Dorij exemplum in cantu plano.	119	Genera modulandi tria.	11
Dorij exemplū in cantu mensurali. 296 ac deinceps.		Georgius Valla reprehensus.	77
Dorij phrasis sed ascensu, descensu ac sine li-		Georgius Valla qualis Glareani iudicio.	86
centiosa.	451	Gerardus à Salice Flandrus Symphonetes.	280
Dorij Hypodorijq; connexio.	141	GLAREANI præceptor MICHAEL Rubellus	155
Dorij Hypodorijq; connexionis exemplum		Glareani instrumentum pro inueniendis con-	
in cantu plano.	141	sonantijs.	48
Dorij Hypodorijq; connexorum exempla in		Glareanus à Casare Maxemiliano coronatus.	118
cantu mensurali.	368	ac deinceps.	
Dorij Hypodorijq; connexorum exemplum in		Glareani Harmonia in Horatij Odas.	181
Phrygijs finitum sede.	447	Glareani iuuenile carmen in Citharæ laudē.	470
Dorij Hypodorijq; connexorum exemplum cum		Graue, acutū, imū, extremum, ultimum, quomodo	
semiditono supernē.	448	sumenda.	48 & 85
Dupla proportio.	229	Gregorius Meyer Symphonetes. 336 & 366 & 434	
Dupla proportionis duo exempla.	229 & 230	GVIDO Aretinus laudatur.	2 & 46
E		H	
Ecclesiastici in transponendis cantibus audaces.	31	Harmonia in Horatij Odas reiecta.	179
Egressus Iesus de torrete Cedron Harmonia ex-		Harmonia in prima Horatij oden ad Dorium.	181
plicata in cantu plano cum connexis com-		Harmonia in tertia Horatij ode ad Dorium. 181 & 182	
missuris.	146 & 147	Harmonia in 9. ode libri 3. ad Dotium.	182
Elementa Musices Practica.	i	Harmonia in 13 ode Horatij lib. 1. ad Dorium.	183
Elegiaci carminis Harmonia duæ.	212	Harmonia in 9 oden Horatij lib. 1. ad Dorium.	184
Emendemus in melius Responsorium.	103	Harmonia in Iambica Horatij ad Dorium.	185
Enharmonium, tertium modulandi genus.	11	Harmonia duæ Elegiaci carminis.	187
Erasmus Roterdamus.	120 & 134 & 190	Harmonia in quinti generis odarum Horatij ad	
Eremus Heluetiorum.	154	Phrygium.	189
Et in terra pax, Cantio de Diua uirgine MARIA		Harmonia in quinta ode Horatij ad phrygiū.	190
explicata in cantu mensurali.	365 & 366	Harmonia in Phalæcium carmen.	186
Euangelij Matthei Initium in Aeolio Modo.	108	Harmonia ad Ionicum.	191
Exemplū cōmunis Lydij Ioniciq; in cantu pla.	131	Harmonia Ionici carminis apud Horat. lib. 3. ode	
Exemplū cōmune Lydij Ioniciq; in cantu mensur.	338	12. ad Ionicū Hypoioniciq; Modos. 193 & 194	
Exemplū catus eiusdem sed bifariam finiti.	164	Harmonica Mediatio.	21 & 68
Extremum siue ultimum quod in chordis.	84 & 85	Heluetiorum Eremus.	154
F		HENRICVS Isaac Symphon. laudatur.	149
Ficta uoces quæ sint.	5	Henricus Isaac Symphonetes describitur.	460
Figura notularum catus simplicis siue plani.	9	Hericus Isaac exemplum admirabile resolutū.	462
Figura notularum cantu mensuralis.	196	Hermani Contrafacti comitis à Veringen Monachi	
		S. Galli apud Heluetios laus.	16 & 118 & 176
		b	2 Herman.

Index

Hermāni Cōtracti Elegātiss. Prosa. 159 ac de inc.		I.	
Hermannus Busilius Poëta nobilis.	188	IACOBVS Ohrechth symphonetes.	256 & 456
Heroicorū carminū Harmonia indicata.	188	Iacobus Obrechth D. Eras. in musicis pcept.	296
Hesiodi carmen de IX Musis.	89	Iambicorum carminum Harmonia.	185
Horatij locus in Sermonibus.	85	Imperfectio qd. & qbus in notulis fiat.	207 & 208
Horatianorū carminum laus.	180	Imperfectiois Regula.	207 & 208
Hypatō primū tetrachordum cū 4. chordis.	10	Imperfectiois tria signa.	210
HYPERAEOLIVS Modus.	71 & 112	Imperfectio in Musicis binario cōstat.	200
Hyperæolij Modi exemplum sistum.	113	Imperfectiois exemplum ex Franchino.	208
Hyperæolij Hypphrygijq. cōnexionis exēpl.	157	Imperfectiois alterū exemplū ex eodē Frāch.	209
Hyperæolij exempla in cātu mensur.	276 ac de in.	Imperfectiois tertium exemplum ex eodem.	210
Hypobolēon tetrachordū qntū cum 4 chordis.	10	Incertitudinis musicę mēsur. 1. exēpl.	216 & 217
Hyperastius curdictus Modus.	78	Incertitudinis eiusdem secundum exēplum.	218
Hypomixolydius, Ptolemai inuentum, eum		Incertitudinis eiusdem tertium exemplum.	219
Hypodorio idem habet systema.	66 & 67	Instrumenti Boethiani descriptio.	44 & 45
Hypphrygij Modi natura & exempla in cātu		Instrumentorū musicorum immēsa nomēclat.	46
plano.	132 & 133	Intonationes Modorum uulgarium.	36 & 37
Hyperphrygij exempla in cantu mensurali.	342	Interuallum in Musicis quid.	18
HYPOAEOLII Modi Systema.	70	Interualla XV intra diapason a nostra tempesta.	
Hypoæolij Modi natur. ac exēp. in cā pla. 124 & 125		tis Musicis nominantur.	18
Hypoæolij intonationes.	126	Interuallorū cōpositio ex tono ac semitō. mln. 18	
Hypoæolius quō corrumpatur, in Hypodo.		Interuallorum species unde sumantur.	23
rium mutatus.	103 & 125	IOANNES Cocleus Noricus Theologus.	196
Hypoæolij exēpla in cantu mensur. 320 ac de inc.		Ioannes Olus Heluetius laudatur.	367
HYPODORIVS ex A in a systemate.	66	Ioannes Ottenheim laudatur.	441 & 454
Hypodorij Modi natura.	102	Ioannes Ghiselin symphonetes.	215
Hypodorius in Hypoæolium.	103	Ioannes Mouton FRANCISCI Francorum Re.	
Hypodorius quare secundus.	76	gis Symphonetes.	16 & 296 & 320 & 464
Hypodorij uerum exēplum in cantu plano.	103	Ioannes Richafort Symphonetes.	288
Hypodorij uaria exēp. in cātu mēsur. 242 ac de in.		Ioannes Vannius Brisgoicus Symphon.	304
HYPOIONICI siue Hypoistij systema.	70	Ioannes Vernherus a Rhischach Teutonici or.	
Hypoionici natura & exempla.	137	dinis princeps in Alschusen laudatur.	158
Hypoionici exemplum in cantu plano.	137	Iocosa cantilena quā nam probentur.	468
Hypoionici exempla in cantu mensurali.	354	Iodoci Pratenis laus, qui uulgo Iusquinus.	362
HYPOLYDIVS ex C in c systemate.	66	IONICVS siue Iastius Modus ac eius natura.	115
Hypolydius quare sextus.	76	Ionici siue Iastij Modi Systema.	70
Hypolydij grauitas.	93	Ionici siue Iastij duo exēpla in cātu pla. 116 & 117	
Hypolydij natura & exēplum in cantu plano.	114	Ionici licentiosi exemplum in cantu plano.	16
Hypolydij exempla in cantu mensurali.	280	Ionici Modus Dorio comparatus.	118
HYPOPHRYGIVS ex h in b.	66	Ionici ac Lydij idē aliqd exēplū esse potest.	130
Hypophrygi ⁹ harmonicās diuidi nō potest.	70	Ionici Hypoioniciq. connexio.	158
Hypophrygius quare quartus Modus.	76	Eorūde speciosissimū exēpl. in cātu plano.	156
Hypophrygij natura ac exēpl. in cātu plano.	110	Ionici siue Iastij exempla in cantu mensurali.	288
Hypophrygij exēpla in cātu mensur. 234 ac de in.		Ionici Hypoioniciq. cōnexor. exēpl. in cā. mēsu.	
HYPOMIXOLYDI siue hypiastij systema.	70	Ionici Hypoioniciq. cōnexorum exem.	418
Hopomixolydij natura & nomina.	120 & 121	plū cū ditono spnē, sed nō suo finitū loco.	449
Hypomixolydius Modus ueteribus Ecclesiasti.		Ionici Hypoioniciq. connexorum exemplum	
cis gratissimus.	70 & 120	finitum ut Phrygius.	446
Hypomixolydij exemplum in cantu plano.	121	Isaac quare Henricus Isaac.	331 & 197
Hypomixolydij exēpla in cātu mēsur. 308 ac de in.		Iulij Pollucis locus.	128
Hypotheses pro tendendis Citharę neruis.	56	Iusgni siue Iod. Prateis Encomiū.	443 & 302 & 447

Kupis

Index

Kupis de nostra domina in cantu plano.	153	Mixolydius quare septimū.	76
Idem in cantu figurali.	366	Mixolydij cantiones multæ indicatæ.	134
L		Mixolydij natura & usus apud ueteres.	133
Lacedæmonij Atheniensibus comparati.	118	Mixolydij exemplum in cantu plano.	135 & 136
Liber generationis Iusgni explicata cantio.	365	Mixolydij exempla in cantu mensurali.	346
Lichanos quid.	10	Mixolydij Hypomixolydijq. Modorū cōnex.	150
Loca aliquot Boethij.	85	Eorūde cōnexionis exēplū in cātu pla. 150 & 151	
Longa qualis figura.	197	Eorūde cōnexionis exēplū in cātu mēsur.	392
Lutuichus Sestij Tigur. Symphō. 221 & 331 & 444		MODI Musici quid, nēpe diapason species.	29
Luciani locus discussus.	90	Modi Musici quomodo a nostræ ætatis Musicis	
Lutuichi Regis Francorum Cantio iocosa.	468	tractentur.	29
LYDIVS Modus ex Fin f.	66	Modi III pares, totidemq. impares.	29
Lydius Mod ⁹ Arithmeticās diuidi nō potest.	70	Modi Musici Improprie toni dicuntur.	29
Lydius quare quintus Modus.	76	Modorum VIII. typus.	30
Lydij grauitas ueterib. Ecclesiasti. mire grata.	93	Modorum uulgaris cognitio.	32
Lydij Modi natura.	127	Modorum finis in cantibus.	31
Lydij mira corruptio pin Ionicū mutationē.	130	Modorum ambitus.	34
Lydij cātus corrupti ac torti nostra atātē. eadem.		Modus ambitu suo flumini cōparatur.	34
Lydij duplex apd ueteres Ecclesiasticos usus.	128	Modorū uulgarium formula ex Franchino.	33
Lydij prioris usus duo exēpla in cātu pla. 128 & 129		Modorū cōnexio.	34
Lydij posterioris usus uerum exemplum in		Modorum usus in cantatium Choro.	35
cantu plano.	129 & 30	Modorū in intonationibus formula.	35
Lydij ac Ionici cōmune exēplū in cātu pla. eadē.		Modorū 8. intonationes in psal. minor.	35 & 36
Lydij ac Ionici cōmune exēpl. in cātu figurali.	337	Modorū 8. intonationes in psal. maiorib.	36 & 37
Lydij intonationes.	129	MODI Principes 6.	64
Lydij exempla in cantu mensur.	328 ac deinceps	Modi Plagij item VI.	64
Lydij Hypolydijq. connexio.	144	Modi tres dūtaxat apd Cantorum uulgu.	65
Lydij Hypolydijq. cōnexorū exēpl. in cātu pla.	145	Modi distinguūtur ut 7. diapason species.	65
Lydij Hypolydijq. cōnexorū exēpl. in cātu mēsur.	388	Modi apud græcos Harmonia uocātur.	65
M		Modorū VII. siue septē Diapason specierū unde	
Macrobius notatur.	94	Modi sumūtur Boethiana nomenclatura.	66
Magas ut inclinandum nomen.	43	Modorum per atates mutatio.	72
Magas quid nominis significet.	46	Modi essentia dūtaxat sunt VII.	72
Magas quid uere significet.	47	Modorum ordo in nomenclatura.	76
Magas Canon dicitur Georgio Valla.	48	Modi 6. de impari nūero harmonicās diuisi.	78
Magadis qnq. nomina ut distinguantur.	48	Modi VI de pari nūero arithmeticās diuisi.	78
Magados di. masculino genere.	47	Modi tres a Gentibus dicti.	76 & 77 & 78
Magadis idos feminino genere.	46 & 47	Modorū XII. certa ac per totum librorū cōtextū	
Magadis altera significatio.	48	obseruanda deinde nomenclatura.	79
Maya ⁹ & mayad ⁹ quid.	48	Modorū cōmutatio quēdā facilis quēdā diffic.	89
Martiani Capella uerba de XV Modis.	63	Modorum connexio ad longum.	138
Maxxmylianus Cæsar laudatur.	118	Modorum proprie VI connexiones.	eadem
Maxima qualis figura.	196	Modi Authentę a Plagijs quarta distant.	eadem
Mediatio diapason duplex.	21 & 68	Modorum septima, sed impropria connexio	
Mese & Paramese quid.	10	quantum a prioribus diff. rat.	139
Meson, secundū tetrachordū cū quatuor neruis.	10	Modi potissimū p diapason ac eius mediationē	
MICHAEL Rubellus Glareani pceptor.	155	secundū diapēte ac diatessarō noscitur.	162
Minima qualis figura.	196	Modorum duorū cōnexionis exempla in cantu	
Missæ Jo. Ant. Brumel & alia eius op. 456		mensurali.	362 ac deinceps ad longum.
Missæ ad omnē tonū exemplū ex Ottenheim.	455	Modorū occulta cognatio in cōcātu 4. uocu.	251
Mixolydius Modus ex G in g.	66	Modus in cantu mensurali quid.	201
Mixolydius quare sic dictus.	77	Modulandi tria genera.	9
Musoludis apud Platonem.	127		

b 3 Mono-

Index

Mono chordum quid auctore Guidone.	46	Phrygius Modus ex E in e consistit.	66
Mono chordi forma apud Rhēni accolos.	48 & 49	Phrygius quare tertius dictus.	76
Mono chordi diuisio quā uetus dubitatur.	49 & 50	Phrygi natura explicata, & indicata eius exempla.	123
Mono chordi diuisio ad longum.	52	Phrygi Modī exemplū in cantu plano.	124
Mono chordi diuisio intra disdiapason consistit.	51	Phrygi exempla in cantu mensurali, 312 ac de in loco.	450
Multiplex proportio.	227 & 228	Phrygi ac Hypomixolydi exempla inter D ac d, diuersa tamen phrasi.	163
Multiplex supparticularis proportio.	228	Phrygi Hypophrygi; connexio.	142
Multiplex superpartiens proportio quā.	228	Phrygi Hypophrygi; connexorum exemplū in cantu plano.	142
Musica definitio ac diuisio.	1	Eorundē connexorū exemplū in cātu mēsur.	376
Musice practice.	1	Phthongus quid.	23
Musices practices elementa.	1	Platonis opinio de consonantia generatione.	24
Musica theorice triplex.	1	Platonis locus de Musis.	99
Musices generalis typus.	4	Platonis locus de lib. 3. de Rep. tractatus.	127
Musici maxie est de Modis erudite iudicare.	251	Plato quomodo reiecit Lydium.	127 & 128
Musa nouem quid significant.	98	Plagij Modi quō in Authentas cadant.	120
Mutatio quid in musicis.	12	Plaxita autē Dauid, in cātu mēsur. explicatum.	367
Mutationis uocum exempla.	13	Plinij locus excussus.	97
Mutationes asperæ ac uitandæ.	14	Politianus nō recte reprehendit Seruium.	83
N			
Nerui IIII priscæ Musices.	9	Polidiani locus ex Panestemone.	88
Nētræ & Parante & Trite quid.	10	Politiani & Frāchini de Hyperphrygio reiecta opinio.	87 & 132
Neuma quid, & ut inclinetur.	131 & 43	Porphyrionis locus discussus.	50
Nicolaus Craen Symphonetes.	320	Præceptor Glareani Michael Rubellus.	155
Nicomachi opinio quo pacto fiat Cōsonantia.	24	Prolatio in Musicis quid.	201
Nos qui uiuimus Antiphona Aeolij Modi.	109	Proportio quid.	227
Notularum cātus simplicis figuræ ex Frāch.	9	Proportionum quinque genera.	228
Notarū cātus mēsuralis quæ & quot numero.	196	Proportionū Musicarū nimia multitudo.	228
Notularū ligaturæ cautionibus 8. p. discuntur.	197	Proslambanomenē prima omnium Modorum chorda.	88
O			
Obiectiones ex Boethio & inibi aliquot eius loci tractati.	86 & 87	Proslambanomenē quare dicta.	10
Obrechth, quare Iacobus Obrechth.		Pulchra es amica mea in cātu plano.	142
Octauus Ptolemij Mod⁹ nō est noster octau⁹.	70	Punctum quid, & quot eius species.	199
Octo uocum Cantio Ioannis Mouton.	466	Q	
Orto Symphonetes.	320	Quadrupla proportio & eius exemplū musicū.	231
Ode Diuorum Ambrosij ac Augustini ad Hy-		Quadrupla proportionis alia exempla.	232
pophrygium decantata Modum.	110	Quartē diapēte speciei in diezeugē exemplū.	439
Octauarum eadem ratio.	5	Quatuor uocum nomina noua.	239
P			
Pange lingua in cantu plano.	163	Questio de præstātia Phonsci ac Symphon.	174
Passionis Dominicæ Harmonia.	34 & 145	Querela de incertitudine huius artis.	214
Pater noster in Aeolio Modo.	105	Quinq; tetrachorda.	9
Patrem in simplici cantu.	106	R	
Pausa & quot numero.	198	Regnum mundi Responsorij in cantu plan.	117
Pectus Musicum instrumentum.	47	Reiecta Musicorum opinio de triplici uocum qualitate.	2
Peregrinus dictus Modus.	42	Res humana mari comparata.	177
Perfectio in Musicis ternario constat.	200	Rotuila in Eremo Helueticorum oppidum.	154
Permutatio uocum.	12 & 13	S	
Phalecij carminis Harmonia.	186	Salus Regina in cantu plano.	119
Phonascus & Symphonetes nascuntur.	174	Sactus de diua Virgine Maria in cantu pla.	116
Phonasci laus.	174	Sancti spiritus ad sit nobis gratia profa in cantu plano.	121
		Sapphici carminis Harmonia ad Ionici diap.	191
		Schisma dimidium Dieseos.	27
		Sebaldus Heiden Musicus.	6 & 215
		Sebastianus Brant.	159
		Semi quid Musicis significet.	18
		Semibreuis qualis figura.	196
		Semiditas quid apud Neotericos musicos.	207
		Semidiapēte, quinta defecta.	20
		Semidiapason, Octaua defecta.	21
		Semiditonus, Tertia minor.	19
		Semiditonus cum diapente, Septima minor.	21
		Semifusa & semitonium quales figura.	196
		Semitonium minus quid.	19
		Semitoniū minus græce diesis siue lemma.	27
		Semitonium maius græce Apotome.	27
		Semitoniū cum diapente.	20
		Semitonij minoris uis in omniū cōsonantiarum speciebus uariandis.	65 & 23 & 24
		Semitoniorum binorum loca in VII Diapason speciebus.	68 & 11
		Semitonij unius dūtaxat uariatio, & diapason speciem, & Modum uariat.	75
		Septem Diapason species sunt septē Modi.	66
		Septenarij numeri Ratio apud authores reddita.	94
		Sermo qualis in disciplinis esse debeat.	3
		Seruij opinio de Citharæ neruis aduersus Politianum defensa.	83
		Sesquipla siue sesquialtera proportio.	233
		Sesquialtera tria exempla.	233 & 234
		Sesquialtera quantum exemplum.	236
		Sesquialtera quintum exemplum.	238
		Sicut Malus, Antiphona in cantu plano.	155
		Signa Modi temporis ac prolotionis.	101
		Signa implicita Modi tēporis ac prolotionis.	203
		Signata clauis siue characteristica quid.	6
		Simplex siue planus cantus laudatur.	176
		Sixtus Dieterich Symphonetes.	276 & 328 & 342
		Sonus in cœlo ad Hypodori systema.	95
		Sonus in cœlo ac de eo duæ opiniones	95
		Sonus in cœlo secundū Pythagoricos authore Plinio.	97
		Species in interuallis quomodo sumenda, Boethij regula.	23
		Symbolum Nicenum in Aeolio Modo.	106
		Symphonetes & Phonascus quis.	164
		Symphonetarum ingenia.	441
		Systema, Tropus, Constitutio. quid.	67
		Syncope quid Neotericis Musicis ac eius exēp.	213
		Synēmenō tetrachordū tertiu cum 4 chordis.	10
		Συμτολυδισ apud Platonem.	128
		Superparticularis proportio quā.	228
		Superpartiens proportio quā.	228
		T	
		Tactus quid in Musicis & quottuplex.	203 & 204
		Tactus notularum resolutione maxime cognoscitur.	204
		Te Deum laudamus in cantu plano.	110
		Tempus quid in noua Musica.	201
		TENOR quare dicatur.	240
		Tenorum, diapason non explentium exempla in cantu mensurali.	430. ac deinceps.
		Te Sanctū Dominū Respō. in cantu plano.	154
		Terentij locus in eunucho.	85
		Tetrachordū diezeugm. ac synēmenō.	2.9 & 10
		Tetrachordorum ratio sesquitertia.	10
		Tetrachorda V. quaternis chordis.	10
		Thomas Tzamen Aquegranensis Symphon.	296
		Threni Diuæ Magdalen. ad Phrygiū Modū.	314
		TONVS secunda perfecta.	19
		Tonus cum diapente, sexta maior.	20
		Tonus non uere consonantia.	25
		Toni partitio cum partium definitionibus.	27
		Tonus in duo æqua diuidi non potest.	27
		Tonus quomodo in sesquioctaua ratione certo deprehendatur.	45
		Tonus nouenaria diuisione in Monochord. di sectione prouenit.	50 & 51
		Transpositionis regula ac exemplū lōgū.	15 & 16
		Transpositio signatarum clauium.	15 & 16
		Tria ad perfectam Musicen necessaria.	44
		Tria modulandi genera.	11
		Triplex chordarum diuisio.	50
		Triplex proportio.	230
		Tripla proportionis duo exempla.	230 & 231
		Tritonus, quarta diatonico generi inepta.	19
		Trium atatum cantus mensurales.	240
		Trochaici generis Harmonia ad Ionici.	191
		Trochaici generis Harmonia ad Ionicum Hypoionicūq;.	192 & 193
		Tropus cū systemate & Modo & cōstituti. Idē.	66
		Tyndarida.	43
		Typus octo uulgarium Modorum.	30
		Typus XV Modorum apud Martianū Capellam ut pinxit Franchinus.	62
		Typus eorū apud eū ut pinxit Glareanus.	80
		Typus XII Aristoxeni Modorum.	81
		Typus	

Index

Salus Regina in cantu plano.	119	Symphonetarum ingenia.	441
Sactus de diua Virgine Maria in cantu pla.	116	Systema, Tropus, Constitutio. quid.	67
Sancti spiritus ad sit nobis gratia profa in cantu plano.	121	Syncope quid Neotericis Musicis ac eius exēp.	213
Sapphici carminis Harmonia ad Ionici diap.	191	Synēmenō tetrachordū tertiu cum 4 chordis.	10
Schisma dimidium Dieseos.	27	Συμτολυδισ apud Platonem.	128
Sebaldus Heiden Musicus.	6 & 215	Superparticularis proportio quā.	228
Sebastianus Brant.	159	Superpartiens proportio quā.	228
Semi quid Musicis significet.	18	T	
Semibreuis qualis figura.	196	Tactus quid in Musicis & quottuplex.	203 & 204
Semiditas quid apud Neotericos musicos.	207	Tactus notularum resolutione maxime cognoscitur.	204
Semidiapēte, quinta defecta.	20	Te Deum laudamus in cantu plano.	110
Semidiapason, Octaua defecta.	21	Tempus quid in noua Musica.	201
Semiditonus, Tertia minor.	19	TENOR quare dicatur.	240
Semiditonus cum diapente, Septima minor.	21	Tenorum, diapason non explentium exempla in cantu mensurali.	430. ac deinceps.
Semifusa & semitonium quales figura.	196	Te Sanctū Dominū Respō. in cantu plano.	154
Semitonium minus quid.	19	Terentij locus in eunucho.	85
Semitoniū minus græce diesis siue lemma.	27	Tetrachordū diezeugm. ac synēmenō.	2.9 & 10
Semitonium maius græce Apotome.	27	Tetrachordorum ratio sesquitertia.	10
Semitoniū cum diapente.	20	Tetrachorda V. quaternis chordis.	10
Semitonij minoris uis in omniū cōsonantiarum speciebus uariandis.	65 & 23 & 24	Thomas Tzamen Aquegranensis Symphon.	296
Semitoniorum binorum loca in VII Diapason speciebus.	68 & 11	Threni Diuæ Magdalen. ad Phrygiū Modū.	314
Semitonij unius dūtaxat uariatio, & diapason speciem, & Modum uariat.	75	TONVS secunda perfecta.	19
Septem Diapason species sunt septē Modi.	66	Tonus cum diapente, sexta maior.	20
Septenarij numeri Ratio apud authores reddita.	94	Tonus non uere consonantia.	25
Sermo qualis in disciplinis esse debeat.	3	Toni partitio cum partium definitionibus.	27
Seruij opinio de Citharæ neruis aduersus Politianum defensa.	83	Tonus in duo æqua diuidi non potest.	27
Sesquipla siue sesquialtera proportio.	233	Tonus quomodo in sesquioctaua ratione certo deprehendatur.	45
Sesquialtera tria exempla.	233 & 234	Tonus nouenaria diuisione in Monochord. di sectione prouenit.	50 & 51
Sesquialtera quantum exemplum.	236	Transpositionis regula ac exemplū lōgū.	15 & 16
Sesquialtera quintum exemplum.	238	Transpositio signatarum clauium.	15 & 16
Sicut Malus, Antiphona in cantu plano.	155	Tria ad perfectam Musicen necessaria.	44
Signa Modi temporis ac prolotionis.	101	Tria modulandi genera.	11
Signa implicita Modi tēporis ac prolotionis.	203	Triplex chordarum diuisio.	50
Signata clauis siue characteristica quid.	6	Triplex proportio.	230
Simplex siue planus cantus laudatur.	176	Tripla proportionis duo exempla.	230 & 231
Sixtus Dieterich Symphonetes.	276 & 328 & 342	Tritonus, quarta diatonico generi inepta.	19
Sonus in cœlo ad Hypodori systema.	95	Trium atatum cantus mensurales.	240
Sonus in cœlo ac de eo duæ opiniones	95	Trochaici generis Harmonia ad Ionici.	191
Sonus in cœlo secundū Pythagoricos authore Plinio.	97	Trochaici generis Harmonia ad Ionicum Hypoionicūq;.	192 & 193
Species in interuallis quomodo sumenda, Boethij regula.	23	Tropus cū systemate & Modo & cōstituti. Idē.	66
Symbolum Nicenum in Aeolio Modo.	106	Tyndarida.	43
Symphonetes & Phonascus quis.	164	Typus octo uulgarium Modorum.	30
		Typus XV Modorum apud Martianū Capellam ut pinxit Franchinus.	62
		Typus eorū apud eū ut pinxit Glareanus.	80
		Typus XII Aristoxeni Modorum.	81
		Typus	

Index

Typus Authentarum ac plagiorum diuifim ac coniunctim in notulis musicis.	82	Typus signorū explicitorū ac implicitorū.	203
Typus octo Modorum musicorum Ptolema- ica descriptione.	67	Typus resolutionum tres in tactu.	204
Typus omniū Modorum & XXIII cōstituti- onum Diapason ex diapente ac diatessaron connexionc.	69	V	
Typus alius omnium Modorū in lineis.	71	Vaqueras Symphonetes.	243
Typus ultimus omniū Modorū in notulis.	73	Veni Sancte Spiritus in cantu plano.	163
Typus cōnexionum omniū Modorum.	140	Versus in Gloria Patri Responsoriorū	37 & 38
Typus Musices generalis.	4	Versus introituum.	39 & 40
Typus trium Modulandi generum.	12	Victimæ Pascali, Prosa in cantu plano.	28 & 128
Typus 4 Diapente, 3 diatessaron specierum.	22	Eadem in cantu mensurali explicata.	363
Typus ueterum Consonantiarum.	25	Viginti clauēs in Guidonis Scala.	45
Typus Consonantiarum ac Dissonantiarum nostræ ætatis.	26	Virgilij locus de Calliope.	99
Typus Diuisionis Monochordi in tribus mo- dulandi generibus.	55	Vnisonus quid.	19
Typus omnium in Tono partitionum.	28	Vocum Musicarum sex sunt signa.	1
Typus duarum opinionū de sono in cælo.	96	Voces superiores ac inferiores ternæ.	2
Typus IX Musarum.	100	Voces fictæ quæ sint.	6
Typus notularū omniū in cantu mensurali.	196	Vocum permutatio.	12
Typus ligaturarum.	197	Voces duas ex una deducere.	441 ac deinceps
Typus paularum.	198	multa exempla.	
Typus Puncti diuisionis ex Franchino.	199	Voces treis ex una diuersis signis Iusqni.	443
Typus puncti perfectionis ac additionis ex Franchino.	200	Voces treis ex una diuersis signis Lutuichi Senslij.	444
Typus Modi, Tēporis, ac prolotionis.	101	Voces IIII ex una diuersis signis Petri Pla- tensis.	445
		Voces Musicales ad fortunam Senslij.	222
		Vocum Musicaliū deductio in cantu plano.	6
		Vocum Musicalium simplex deductio in cantu mensurali.	226
		Vtilitas Musicorum Modorum.	29

Finis Indicis.

Henrichi Loriti Glareani, Patri- tij Claronensis apud Heluetios

Dodecachordi, Liber I.

De Musices diuisione ac defi-

nitione, Caput I.

V S I C A duplex est, Theorice ac practice. Theorice circa rerum musicarū contemplationē uersatur: Ea triplex est auctore Boethio lib. 1. cap. 2. Mundana, quæ de harmonia totius & partiū mundi considerat. Humana quæ de proportio- nibus corporis & animæ, atq; harum inter se par- tium pertractat. Tertia, quæ in quibusdam con- sistere dicitur instrumentis, ac de ea quidem idem author quinq; libris disputat. Practice circa executionem cantus consi- tit. Hæc in Rhythmis est, in metris, in sonis. Et soni quidem, alij in instru- mentis, quæ et ipsa uaria sunt, alij in humana uocereperiuntur, de quibus nunc potissimū differere conabimur. deregulata uidelicet musica, quæ de cantu est. Porro cantus duplex est, alter simplex ac uniformis, quo nūc uulgo in templis utuntur, & de hoc tractat musica plana, quam Gregori- anam uocant: alter uariis ac multiformis, de quo est musica quam alij fi- guralem, alij mensuralem nunc uocant. De hoc cantu quando apud ueteres nihil, quod equidem sciam, reperitur certi, ætatis nostræ authorū traditionem in posterioribus prosequamur.

Definitio Theorices.

Musica est facultas differentias acutorum et grauium sonorum, sensu
Mac ratione perpendens. Boethius lib. 5. cap. 1.

Definitio Practices.

Musica est recte modulandi scientia. Diuus Augustinus.

De elementis Practices

Caput II.

Q Vando uero omnis mathesis in demonstratione consistit, et neq; res ipsæ in disputationem uenire, neq; uoces scribi possunt, Vo- cum signa inuenerunt musici, partim figuris, quas nunc notas uocant, partim syllabarum appellatione, quæ sex sunt usus re- ceptæ, V, re, mi, fa, sol, la. Eas nunc frequentiore uerbo uoces appellant, si- gno pro re signifiata utentes. Sedes autem harum uocum clauis nomi-
A nant,

nant, distinctas linea ac spacio in cantibus, ac æquis quidem dimensionibus linearum Parallelarum ad oculos, cum uoces tamen inter se non omnes æquo interuallo distent, ut postea de interuallis latius demonstrabit. Veteres musici uoces phthongos, clauis neros appellabant. Has autem clauis in ordinem tanquam in scalam quandam, ad Græcam olim chordarum dispositionem redegit Guido Aretinus, eximie eruditionis uir, quæ nostra ætas sequitur, ita ut infimo gradu in linea parallela poneret uocem, ut, præscripta tertia Græcorum litera Γ. Nempe ut haud immemores essemus hanc disciplinam, ut alias omnes, à Græcis esse. Proxime deinde in spatio supra primam lineam parallelam uocem, re, præposita litera Α. Rursus deinde in secundam lineam uocem, mi, cum litera Β. præscripta, quam nonnulli quadrato corpore pingendam censent, ita ut latus dextrum ultra basin descēdat, sinistrum ultra hypotenusam ascendat ad hanc formā h. Id tradidit Franchinus Laudensis nostra ætate in hac arte præcipuus, motus hac ratione, ut esset discrimen duarum uocum, mi & fa, in octaua inde clauis b fa h mi. Porro deinde in spatio supra secundam lineam duas Guido ponit uoces, fa ac ut, præposita C. litera, ut nouus hic sex uocum ordo incipiat, qui præcedentem ordinem, ascensu deficientem excipiat, nec tamē ad finem prioris incipiat, sed in medio, ut natura similes uoces in eadem locentur clauis, aiunt nostri Musici, apud quos in confesso est, esse quandam naturæ similitudinem quartæ cuiusque uocis hoc pacto, Ut cum fa, re cum sol, mi cum la, quanquā ego huius diuisionis causam fuisse puto ut semitonium tertio quoque loco esset inter mi ac fa, ad generis diatonici formam, de quo postea tractabimus. Nam, ut fa, molles uoces, re sol, naturales, mi la, duras, nescio quo authore doceant, nisi usum magis quam artem spectare malimus. Quis enim flebilior ac mollior cantus, quam ubi mi regnat ut in Threnos Hieremiæ quidam effinxere harmoniam, & Diuæ Magdalenes querelam ad sepulchrum Domini: Tulerunt dominum meum. Fortasse autem hæc à Modorum natura nostri sumpsere Musici. Nam in Lydio, molli, ut quibusdam uisus est, Modo, sed molliori Ionico, ut fa regnāt in diatessarō superne: In Dorio, graui ac seueri Modo, re sol, in Phrygio religioso, ac duro, mi la. Sed hæc postea explicabuntur, huic loco nimis alta. Hoc in initantibus melius præcipiunt. Inter sex hæc uoces, tres esse inferiores, ut, re, mi, Tres item superiores, fa, sol, la. Et in ascensu sumendas inferiores, in descensu contra, superiores, Reliquæ inde clauis à Guidone dispositæ sic habent: D, in tertia parallela cū duabus uocibus sol ac re. E, in spacio similiter duabus, la ac mi. Et F, in quarta parallela duabus, fa ac ut. G autē in spacio tribus, sol re ut. Hic enim incipit sex uocum ordo, qui *διὰ τεσσάρων*, id est, disinctarū tetrachordū, hoc est mi in b clauis habet, cū præcedens ordo, qui in F incipit *συνμεικτών*, id est, cōnexarū continetur

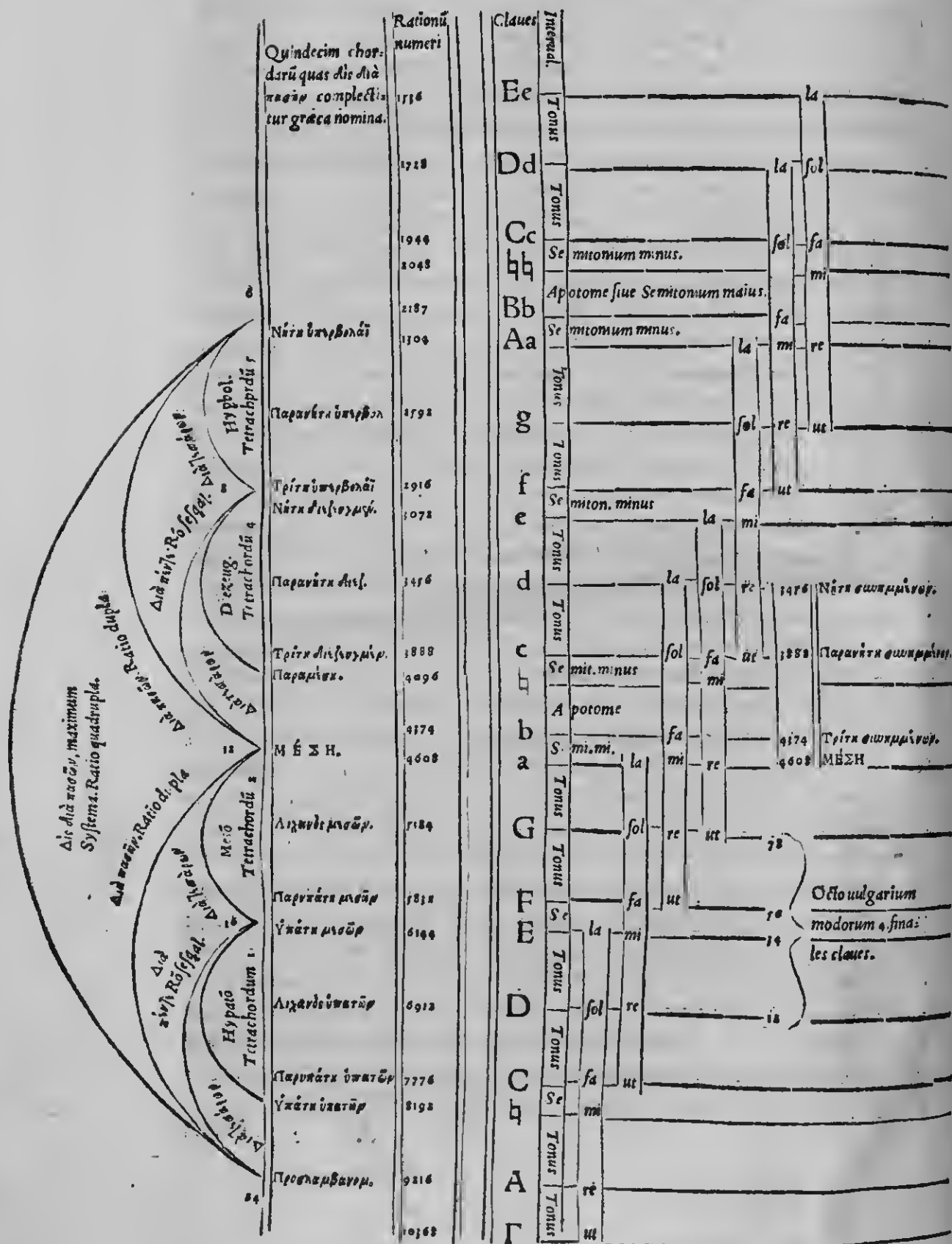
neat tetrachordum, hoc est, fa in b clauis. Cæterum hætenus ab A sunt clauis quas essentielles uocant, A. B. C. D. E. F. G. Reliquæ deinde clauis eodem modo, ut priores repetuntur, adiectis tamen pluribus uocibus propter mi ac fa in b clauis, & minutis item literis a b c d e f g. post quas deinde geminatæ sequuntur quinq; aa. bb. cc. dd. ee. Mi tamen & fa in b clauis duæ uoces, nō ex quo ab a minuto distant. Mi enim ab a minuto tono semotum est, fa autem semitonio minore. Itaque ipsæ uoces duæ in eadem, quidē ut uidetur, clauis, plus distant inter se, quam uel mi a fa in c paruo, uel fa à mi in a paruo, quod postea, cum de toni partitione differemus, latius demonstrabimus. Si igitur b clauem unius loco numerabimus, erunt Guido

ee
dd
cc
bb
aa
g
f
e
d
c
b
a
G
F
E
D
C
B
A
Γ

nicæ scalæ clauis uiginti hoc ordine: Γ ut, A re, h mi, C fa ut, D sol re, E la mi, F fa ut, G sol re ut, a la mi re, b fa h mi, c sol fa ut, d la sol re, e la mi, f fa ut, g sol re ut, aa la mi re, bb fa h mi, cc sol fa, dd la sol, ee la. Ita ut in cantu pernotando Γ. ueniat in primam lineam, ut diximus: A autem in spatium supra primam lineam. Deinde uero linea ac spacium gradatim sumat uoces in ascensu donec ad finem peruentum fuerit. Ita enim scalæ quædam, siue in ascensu siue in descensu malis, erit imago. Ut in subiecta descriptione perspicuū fuerit. Porro hoc loco admonitum Lectorem uelim, fieri haud potuisse, ut sermonem ex medio uulgi, ab omnibus, qui hæc tractant, receptum, prorsus effugeremus, aut enim confictis nouis nominibus, cum ad hunc modum antiqua non fuerit descriptio, arrogantia crimen subeundum erat, aut concedendum aliquid tot nunc annorum usui. Denique cum res sit aliquo pacto noua, hæc ut noua uerba, sed usu recepta, cur quis uitet, nescio. Et apud Latinos quadrans, triens, quincunx, & reliquæ assis partes quam aliam ob causam masculina sunt quam quod assis eiusest generis. Eodem modo oriens, occidens, masc. propter Solem, & continens fcemininum propter terram: Ita permittatur nobis secunda, tertia, quarta, cum ad consonantiā hic fiat relatio. Ut quid enim alioqui græci potius *διὰ τεσσάρων* dicunt quam *διὰ πέντε*? Denique oportet eum qui docet, plane loqui, atque ad hoc niti potissimum ut intelligatur, necesse igitur est, ut non omnia ea fugiat rejiciatque, quæ ut cunque negotio profuerint, memineritq; lector aliter Ciceronem locutum, cum Philosophica tractat, aliter cum numen suum Pop. Romanum dulci delinit oratione. Sed nunc Typū generalem subiiciamus, in quo singulis chordis singulas adposuimus literas, designatione & græcarum & latinarum clauium ad numeros pernotata, de qua plenius huius uoluminis capite XVIII. differemus.

Musices generalis typus in gene

re diatonico æqualibus spatijs, alioqui Pythagorea dimentione dispositus, Guidone Aretino auctore.

Liber I.

Quæ in Guidonis typo rudibus

huius artis consideranda Cap. III.

Rimum itaq; sciendum haud abs re factum esse, cur clauū initio literæ ponantur, addiscentibus enim id perutile. Sunt autē clauē natura distinctæ septē, ac totidem literis a b c d e f g notatæ: Per repetitionem uero 20 fiunt, hoc discrimine a musicis pictæ, maiusculis quidem formis primæ septem post Γ ut; sequētes deinde septem, tenuibus. Porro extremæ quinq; geminatis. Atq; inde dicimus A magnum siue graue, item a paruum siue acutum, Aa geminatum, & de reliquis clauibus eodem modo. Secundo considerandæ sunt distantie clauium. Nam clauis a proxima distat secunda: a tertia, tertia: a quarta, quarta: & sic deinceps. Et in uniuersum eiusdem speciei literæ, quæuis a proxima, octaua distat. Vt Γ ut a G sol re ut: A re ab a la mi re, ac inde in reliquis eodem coniectandum modo. Vbi hæc regula notanda. De octauis idem esse iudiciū, quodcum de uocibus, tū non minus de natura cantus intelligitur, Quæcunq; enim uoces in G sol re ut sunt, eadem et in Γ ut recte cātari possunt: Et quæ in a la mi re, eadem in A re, quæ in b fa h mi, eæ itidem in h mi, nec dissimiliter de supremis iudicandum. Terrio sciendum quod hæc dispositio clauium in infinitum deduci poterat, ea lege seruata, quam dicta iam regula innuit. Necesse tamen erat, ut alicubi esset initium, alicubi item finis. Eius rei esto exemplū. Si notula aliqua, casu (ut sit sæpe) infra Γ ut ponatur, rogas quid ibi canendum: aio, respiciendam esse ab ea octauam clauē. Vt enim infra G sol re ut est F fa ut, ita infra Γ ut erit f fa ut. Ita consimili modo, si extra eē la obueniet notula, ea quoq; uenit ad rationē octauæ clauis iudicanda. Humana uero uox hos limites nō egreditur. Tamen si quatuor uoces cum cantilenæ, & instrumenta ipsa musica sepius hanc dispositionem excedunt. Neq; uero has uoces recte fictas quis uocet, quæ in octauis reperiuntur, sed eas potius fictas dixeris, quas neq; eæ clauē, ubi licētia usurpatur, neq; octauæ earum continent. Vt mi in F fa ut: Sol in E la mi: fa in a la mi re, &c. Postremo assuescendum est clauibus, ut eas memoriæ acriter cōmendemus, ut nō præmeditati etiam sciamus, quas uoces quæ teneat clauis, nemi canamus, ubi fa cantandum est, aut contra. Reliqua usu facile perdiscentur.

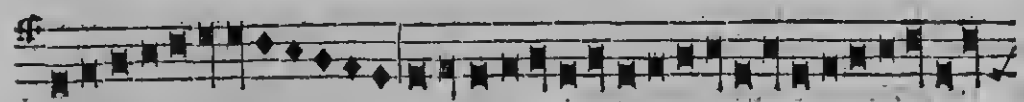
Dodecachordi

De clauibus & uocum per eas

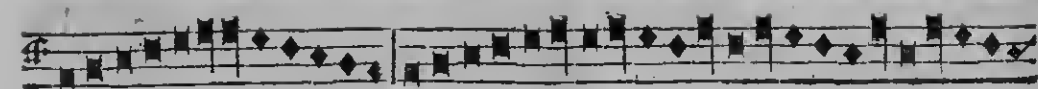
dem deductionibus, item de notularum figuris,

Caput III.

Claus haud dubie, metaphora à clauē ferrea sumpta, dicta est, quod ut illa seram, ita hec cantum aperiat. Cum autē sanē ineptum esset, omneis ab initio cantus ponere literas, unam alteramue in primis marginibus notarunt musici, ut ex ea cetera dignosceretur, easque uocarūt signatas. Quidam, ut Sebaldus Heiden insignis nostra ætate Musicus, características uocant, quæ uox si esset usu recepta, non displiceret. Frequentissime autem duas pingunt F fa ut & c sol fa ut, quanquā & g sol re ut nonnūquam in suprema cantilenarum compositarum uoce. I ut uero signare uel dd la sol superuacaneum est. Cognita itaque clauē signata, uidendum qua clauē incipiat cantus, & agendum secundum regulas iam dictas, ut ascendēdo inferiores uoces accipiamus, descendēdo superiores. Elaborandum etiam omnino, ut distantias siue interualla notemus, ac assuescamus illis, ne prolatis uocibus fa re, canamus tamē fa mi, aut prolatis sol ut, canamus sol re. Quare deductiones simplices pueris tradi solent, ad eos eorum formandum oppidō quā utiles. Assuescent enim ita lineis ac spacijs ab imis ad summa, ut septies, ut re mi fa sol la, in scala repetūtur. Qui cunq; autem hasce exhibuit nobis formulas, is uere rudibus consuluit ingenijs, ingenio ipse haud despiciendo, uerus doctor, uerus in hoc negotio dux. Ita simplicibus simplicia annexuit, ita in re minuta uaria uit omnia, ut pulcherrimē paulatim ducat rudem ad audendum deinde in maioribus. Eas satis felici euentu, cuius noster Lutuichus Senfly, quatuor uocibus ad Tenorē fortuna induxit. Quare ne utiquam hæ negligendæ in initantibus exercitationes, quæ sunt huiusmodi.

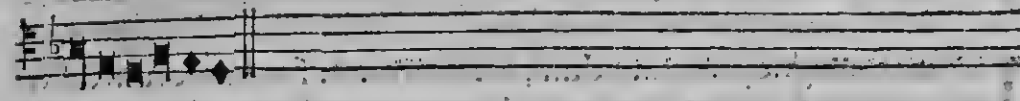
Exemplum primæ deductionis ex F ut.

Exemplum secundæ deductionis ex C fa ut.

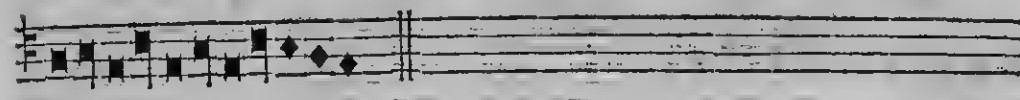
Exemplum tertiæ deductionis ex F fa ut.

Exemplum quartæ deductionis ex G sol re ut, respondens

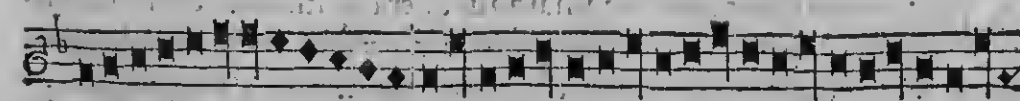
primæ

Exemplum quintæ deductionis ex C sol fa ut respondens

secundæ.

Exemplum sextæ deductionis ex F fa ut, respondens

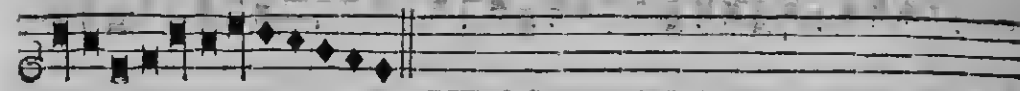
tertiā.

Exemplum septimæ deductionis ex g sol re ut, respondens quar-

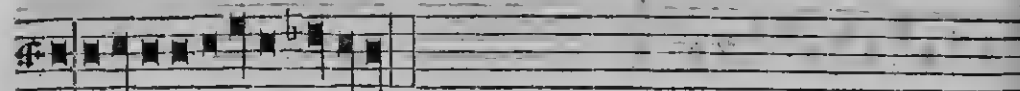
tæ ac primæ.

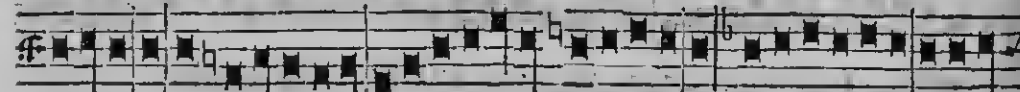
Idem etiam magnopere curandum, ut tonorum ac semitoniorum differē-
tiam recenti iuuenum memoriæ diligenter inculcemus, hoc est quod
uulgo dici solet, ut noscant differentiam inter mi ac fa. Subijciam huius u-
nicum exemplum sed contrarijs mi ac fa pernotationibus.

I te in orbem uniuersum, & prædica te dicen-

tes alleluia.

Nec inutile fuerit fortassis, unam aut alterā cantilenam clauibus trās-
ponere, ac pueris ostendere quā in diuersum longe abeat harmo-
nia, si ex suis clauibus, uelut ianuā e cardine, moueatur. Vt si quis cantio-
nem Requiem, in a la mi re incipiat, sed hoc diligenti præceptori indicasse
sat erit. De notularum figuris operæpretium est nunc differere, qua de
re

re Franchinus & diligenter & erudite præcepit, triplicem nobis exhibēs
notularum descriptionem: Simplicem, compositam, ac mediocrem. Sim-
plex (inquit) est, quæ alteri notæ non coniungitur, & quadrato corpore fi-
guratur, hoc modo ♪. Quandoq; item cum uirgula in latere eius dextro
descendente describitur ad modum longæ mensurabilis, ut hic ♪:
Composita notula est (idem inquit) quæ alteri notulæ consuitur, quæ tūc
diuersam consequitur descriptionem. Hæc ille. Mediocrem autem uocat
Rhombi forma notulam, qua specie semibreuis est in mensurabili cantu;
sic ♢, quam tamen nunquam solam, sed uel duas uel plures, maxime in de-
scensu poni arbitrat, quemadmodū in prioribus deductionibus, quo-
ties gradatim descendebatur, uisum est. Porro compositarum notularum
triplicē ponit differentiā: In initio, medio, ac fine. Initio quidem duas. Ascen-
dente enim secunda, prima absq; cauda pernotanda est, ut hic B. At secun-
da descendente, prior caudā habet à sinistro latere descendentē, ut hic C. In
medio quidē omnes absq; cauda sunt notulæ, sed uel quadratæ, uel obli-
quæ ingūt, ut hic D. In fine autē trifariam pernotantur, aut enim ultima
descendit, & tunc absq; cauda est, ut hic E. Aut ascendit, idq; bifariam, uel
perpendiculari superior pingitur, ut hic F. Vel ab latere dextro, & sic sem-
per habet caudam, ut hic G.

B

C

D

E

F

G

Verum hæc prisca quorundam usus corruptit, maximeq; Germania,
quanquā apud eos coenobia utcunq; antiquitatem seruāt. Deniq;
hæc picturæ in cantorum nunc sunt arbitrio, quo uix aliud hominum ge-
nus est morosius.

De quinque detrachordis & tri- bus modulandi generibus, Caput V.

A Deò quondam simplex erat musica, authore Nicomacho apud
Seuerinum, ut quatuor neruis tota constaret: Idq; usq; ad Orphe-
um durauit. Porro tale ex quatuor chordis corpus, tetrachordū
appellabant. Deinde paulatim in pentachordon, hexachordon,
hepta-

heptachordon, octochordon, enneachordon, decachordō, hendecachordon, dodecachordō, deniq; in decem ac quatuor chordas excreuit. Quibus deinde addita decima quinta chorda disdiapason impleuit, quę ideo *προσλαμβάνομεν* dicta est, ut apud eundem Seuerinum lib. 1. cap. 20. diligenter excussum est. Sed tamen prisca chordarum in tetrachorda māsīt diuīsiō, adeo ueterum simplicitas posteritati alicubi placuit. Quare in toto huius scalę ordine gręco quinq; tetrachorda ponuntur, quorum singulorum ratio est sesquitertia, et consonantiam habent diatessaron, id est, quartam, mila. Primum itaq; tetrachordon post proslambanomenē incipit, & est τῶν ὑπατῶν, id est, primarum uel principalium chordarum. Sunt autē hę quatuor: ὑπάτη ὑπατῶν, πρῶτη ὑπατῶν, λυχνός ὑπατῶν & ὑπάτη μεσῶν. In Guidonis uero scala, h. C. D. E. Secundum tetrachordum est τῶν μεσῶν, id est, mediarum, connexum priori, quippe quę communem habent chordam. Itaq; huius quatuor hęc sunt chordę, ὑπάτη μεσῶν, πρῶτη μεσῶν, λυχνός μεσῶν & μέση. Apud Guidonem, E. F. G. a. Tertium est τῶν συνημιλίων, id est, connexarum, habet autem has quatuor chordas, μέση, τρίτη συνημιλίων, πρῶτη συνημιλίων, & νήτη συνημιλίων. Apud Guidonē, a b c d. Quartum τῶν διεzeugμίων, id est, disinctarum, neq; enim hoc cū prioribus coniungitur, sed à mese tono distat. Cuius sunt hęc chordę: παραμίσση, τρίτη διεzeugμίων, πρῶτη διεzeugμίων, νήτη διεzeugμίων. Apud Guidonem h c d e. Quintum τῶν ὑπερβολίων, id est, excellentium, communem cum precedente tetrachordo habens neruum. Eius hęc sunt chordę, νήτη διεzeugμίων, τρίτη ὑπερβολίων, πρῶτη ὑπερβολίων & νήτη ὑπερβολίων. Apud Guidonem, e. f. g. Aa. Tertium sanē tetrachordum synemmenon dictum, quod cū mese connexum sit, ἀπὸ τοῦ συνημιλίου, Corruptum nomē apud auhores, ut apud Vitruuiū lib. 5. cap. 4. Vbi συνημιλίου, legitur in uulgatis codicibus, pro συνημιλίων. At contraria ratione διεzeugμίων dictū quod à mese tono se iungatur, ut diximus. Interpretatur & A. Gell. lib. 16. cap. 8. hęc ad eundem modū. Νήτην autem quasi κήτην, extreimam acutissimamq; tetrachordi uocarunt musici chordam. παρανήτην uero, quod iuxta νήτην sit, τρίτην uero tertiam à nete. μέσην deniq; id est, mediam. παραμίσσην, id est, iuxta Mēsen. Lichanon, id est, distinctiuam quod nomen ἐκ τοῦ λέχου Suidas deduci existimat. Cum autem duo coniuncta tetrachorda non impleant diapason, idcirco ad duo infima tetrachorda, uidelicet μεσῶν ac ὑπατῶν annexus est tonus inferius, nempe ab hypate hypaton ad proslambanomenen, ad duo item suprema hyperbolæon ac diezeugmenon alter tonus à paramesē ad mēsen, itaq; utrinq; diapason systema completum est, quę simul cōnexa disdiapason à proslambanomenē ad netē hyperbolæon constituunt, maximum in musica systema. Præterea in Guidonis scala numerus in medio positus, chordarum rationes explicat. Nam *προσλαμβάνομεν*, ad mēsen duplicem

plam habet rationem, per hos numeros ostensam 9216. & 4608. Eandē & Mese ad neten hyperbolæon his numeris, 4608. & 2304. Quare à proslambanomenē ad neten hyperbolæon ratio est quadrupla. Id in minoribus numeris, ut Typo quoq; adscripsimus facilius uideri potest. Ipse autē Seuerinus tam magnis numeris utitur propter schismata Commatis partes, quod in posterioribus, quando de toni partitione tractabimus, latius discutiemus. Cæterum haud sum nescius multis uideri, hunc chordarum ordinem à Guidone positum, inuersum, ac prorsus cōtra naturalem cœlestium orbium corpora grauiorem ædant sonū, quippe quę maiora. Idq; etiam Diuus Seuerinus ubiq; in demonstrationibus obseruasse uidetur. Ad quę breuiter respondere poteramus, aliter alijs uisum. Et corpora cœlestia superiora minorē edere sonum, quippe quę uelocius moueantur, quę ratio fuit (ut idem Seuerinus lib. 1. cap. 27. tradit) M. Tullio Ciceroni de repub. lib. 6. Quidam hęc, authore Aristotele, ut friuola somnia rident, Ego propter tot eximiorum auctoritatem uirorū, quę de cœlestiū Sphærarum sono uel finxit, uel docuit antiquitas, neq; affirmasse, neq; refellisse uideri uelim, sed quę nostro negotio magis necessaria sunt persequar. Siue igitur ea inuertat, ut grauiora sint superiora, nempe ut hypaton tetrachordon supremo cum proslambanomenē ponamus loco, id quod Seuerinus aliquoties instituit, uel propter nomē ὑπάτος, uel quod primis huius artis doctoribus ita uisum. Nam & instrumenta multa uetera ut trichorda, tetrachorda, hexachordaq; etiamnum ita habent: Siue contra ordinemus, ut grauiora sint inferiora, quemadmodū Guidonis scala deposcit, & citharę nerui, organaq; nostra ætate ostendunt, certe ad rationem musicam nihil referet, procedent enim nihilominus, quę hic demonstrantur, omnia. Meo tamen iudicio hominis uox non à supremo, sed ab imo frequentius orditur, quod de uocis firmitudine Rhetores præcipiunt, & ipsa magnorum oratorum exordia hoc indicant. Cuius rei uel Vlysis, contra Aiace apud Ouidiū, oratio exemplo esse potest. Multa rudis adhuc uetustas inuenit, quę posteriores deinde emendarunt. At sepius fieri uidemus, ut nō modo non recipiantur, quę melius postea inueniuntur, ut etiam explodantur, adeo quę mundus semel recepit mordicus tenet. Ideoq; lectorem minime tutari oportet ob hunc Guidonis ordinē, si antiquitati nō prorsus respondere uidebitur. Nos etiam hac de re postea plura dicemus. Idē admonēdum de tribus modulandi generibus, de quibus hodie unum in usu habemus, atq; haud scio, an ea integritate qua olim fuit. Diatonicum, id est quod semitonio minore, tono actono incedit. Alterum chromatiscum, quod semitonio minore, semitonio maiore, ac tribus semitonijs, siue, quod idem est, semiditono constat. Tertiū Enharmonium, quod diatonicum schismate

schisma ac diaschisma (quam diesin etiam uocat Boethius) & ditono conflatur. Vocatur autem diaschisma dimidium semitonij minoris. Posteriora igitur duo interiøre, quantũ uis Seuerinus a calij musici de eis cauerint. Nec quisquam mihi uisus nostra ætate, qui cantum aliquem ad ea dirigere uel possit, uel tentarit uerius. Nam res est non admodum difficilis, si quis semitonia inuenire queat, quod prompte sciūt qui hodie organa diuidunt. Sed trium generum hic sit Typus in tetrachordo *ὑπατά*, quando in omnibus tetrachordis eadem ratio.

	6144.	6144.	6144.
E	T Hypate melon.	S	D Hypate melon.
	o	e	i
	n	m	t
	u	d	o
	s	i	n
D	6912.	u	u
	T Lichanos hyp.	s	s
	o	7296	7296
	n	Lichanos hyp.	Lichanos hyp.
	u	Semitonium minus.	7776.
	s	7776.	7776.
C	7776.	7776.	7776.
	Semitonium minus.	Semitonium minus.	Diaschisma
	Parhypate hypaton.	Parhypate hyp.	Lichanos hyp.
	8192.	8192.	7988.
	Hypate hypaton.	Hypate hypaton.	Diaschisma
	Diatonicum,	Chromaticum,	Parhypate hyp.
			8192.
			Hypate hypaton.
			Enharmonicum.

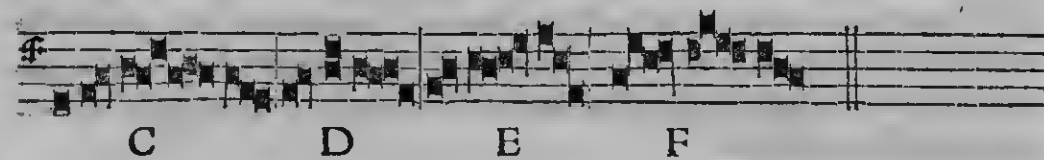
Tetrachordum hypaton.

De uocum permutationibus per omnes clauēs, Caput VI.

Mutationem hic uocamus consonam uocis in aliam uariationē. Voces autem (ait Franchinus) ipsas hexachordarum syllabas intelligo. Non igitur uox mutatur in uocem per intentionē aut remiss-

missionem, sed syllaba in syllabam. Ea autem de causa mutationem inueniunt Musici, quod unica deductio, hoc est, sex syllabarum progressio, nō sufficit ad ascensum, ac descensum quem habent cantilenæ. Ideoque septem deductiones hoc pacto dispositæ sunt, ut mutuis ipsæ se officijs leuent, atque alix alijs succenturient. Ita tamen ut uocibus obuiam ueniant uoces eiusdem utraque naturæ. Sic prima deductio in E la mi definit, ubi obuenit uox mi, eiusdem cum la naturæ, distat enim ab ea quarta, diximus autem quartam quancumque uocem eiusdem esse à quarta naturæ. Neque uero uelim rem nō admodum difficilem, tot præceptionibus confundi, ut uiderelicet apud quosdam nostra ætate muscos, monstrosa propemodum præcipientes. Sed omnino mutationes fiunt, ascensu uocis superioris in inferiorē, descensu contra inferioris in superiorem. Ut in C fa ut, ascensu fa in ut, descensu, ut in fa, sic in D sol re, sol in re, & re in sol. In E la mi, la in mi, & mi in la. In F fa ut prorsus ut in C fa ut.

Exempla clauium duarum uocū

In clauibus uero ternas habentibus uoces unica cantio est, ut diligenter inspiciamus b fa h mi clauem, ad eam sanè omnia dirigēda. Habet enim aliquando fa, quoties b tenue à marginibus pingitur, aliquando mi, cum nullum b adpingitur. Et secundum ea quidem necesse est reliquas disponere uoces. Nam si ascendas, ac in b fa h mi clauē mi canatur, in G accipiendum est Vt, non Re, quod Vt in descensu, rursus in sol mutatur. Contra si in b fa h mi canatur fa, tum eadem in clauē G, re sumendum, non ut. Idēque re in descensu in sol uertetur. Consimili modo de a dicendum. In superioribus autem clauibus, d la sol re, la habet, siquidem fa in b fuerit, Sol uero, si mi, in eadem. Pari modo de c considerandum. At dicet aliquis, unde sciam quando fa, quando mi in b fuerit clauē? aio muscos nostri seculi (quā uetustus hic mos sit, mihi parum liquet) consueſſe b tenue ab cātilenarum initio ponere, quoties fa cantandum in b clauē, quoties uero mi, nihil nota re consueſſe. Codicum autem errorem, modorum peritus facile pernoscet, sed id postea docebimus. Sint autem hæc exempla clauium ternas habentium uoces.

B

Hæc

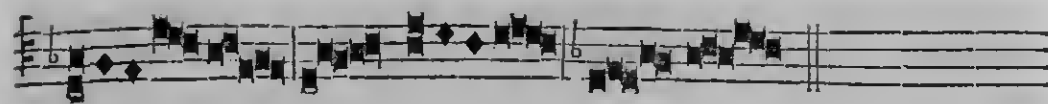
HÆc quidem exempla sunt, ubi cantus eiusdem est naturæ, & cantandi nulla difficultas. Cæterum aliquando qualitates cantuum permixtantur, ut aspero cantui mollis immisceatur, quod Ambrosianos sæpius fecisse Franchinus testatur, & hodie uidemus in ijs canticis, quæ gradualia uocant, ubi aliquandiu inter c, ac, F, tertia diapente species fa fa canitur, deinde ad finem cantus quarta efficitur, ut sol, mutatione mi in fa, in b clauis. Eius hoc est exemplum.

ET ad euitandum tritonum, uno quidem saltu, in genere diatonico inauditum in sua uocem, sæpe eadem mi in fa permutatio contingat, necesse est, ut in his exemplis.

Cæterum qualia mox subnectemus, dura illa fugienda existimo, & ad extremos Garamantas releganda, nisi sub sit certa ratio, quam in Gradualibus esse diximus. Sed sint hæc Franchini exēpla eam rem ostendētia. In

IN b fa h mi autem fieri mutationem, cū non sit eadem uocum altitudo, plane ineptum est. Et cantus ita institutus ut nullum sit mutandi alibi quàm in b refugium & ipse ineptus est, genus enim diatonicum, quo solo nunc utimur, minime hoc patitur. Est huius etiam exemplum ex Franchino.

Illud postremo notandum in longis saltibus ut octauis, septimis, sextis, nullam fieri mutationem. Item in quintis mi mi:fa fa. Nam hæ hexachordorum ordinem egrediuntur, sed simpliciter uoces sunt apprehendendæ, ut in clauibus inueniuntur. Exempla.

De clauium signatarum transpositione, Caput VII.

Mos hætenus apud Musicos huius seculi mansit, ut non plus quinque lineis cantum notarent, sæpius etiam quatuor. Atqui cantus has aliquando excedit. Ergo inuenta est transpositio per clauis, hæ enim in lineis mutantur, & ut ipsæ cedunt, ita cum eis notulae uariant. Hic autem unice hoc obseruandum, ut respiciamus, quæ in clauis prior notula steterit, atque ex æquo, ubi posterior. Deinde facta comparatione, distantia facile dinoscetur. Ut si prior notula in F fa ut fuerit, posterior uero in c sol fa ut, certum est illas distare quinta. Cautius tamen agunt, quoties fieri poterit, qui à marginibus clauis transponunt. Nam ita absque errore cantantis ipse cantus transcurritur. Est item nostratum Musicorum regula ad eam rem non inutilis, si quem non obtundat. Quantum

clavis (inquiunt) ascendit, tantum notula descendit. Et contrà, quantum descendit clavis, tantum ascendit notula. Quod planè de harmonia siue sono, non de figuris intelligunt, hoc est, tanto altius pressiusue cani debere notulam. Porro hæc nunc propemodum desijt apud nostros, malūtenim uel subijcere infernè, uel adijcere supernè lineam, quàm transpositionem facere. Nos autem tantillum dicere uoluimus, si fors alicubi obueniret, ut studio non deesset, quod ad eam rem responderet diceretq̃. Proinde exemplum unum subiungendū, sed duplici forma, altera simplici, ac cum lineis adiectis supernè infernèq̃, altera transpositis clauibus, ut mos habuit ante aliquot annos, nec adhuc prorsus aboleuit. Est autē cantio hæc ad Ionicū siue lastium facta modum, nunc quintum uulgo, habens in medio quartā diapente speciem, uidelicet, ut sol, supernè tertiam diatessarō annectens speciem, ut fa, infernè semiditonum. Cæterum à Ioanne Mouton Gallo Symphoneta nostra etate excellenti, per quàm eleganter quatuor instituta uocibus, à nobis ob inicianium profectum exercitiumq̃ simplex, ut primum est edita, adducta. Sublata autem est à uetere Ionicū loco, per quartā, sedes enim eius propria erat, C. Sed nunc ob Synnemenō tetrachordum in Fetiam locum habere potest, ut pleraq̃ eius generis cantiones hac ætate transpositas uidemus. Causa uero postea, cum de Modis agemus, plenius narrabitur. Carmen est Heroicum eius seculi quo plures fuere Musici q̃ Poëtę. Quidam aiunt Hermannī Contracti esse inuentum, de quo sequenti libro plura. Deniq̃ hæc cantio, si in F ordiemur, ut nunc receptum est, sex lineis continetur, quinq̃ autem spacijs. At si principium in C, sumat, quod nunc aboleuit, quinq̃ lineis pernotabitur, adiecta unica supernè infernèq̃ notula.

A **L** ma Redēptoris ma ter, quæ per uia
 a cœli Por ta ma nens, & stel la ma ris, succur
 reca den ti, Surgere qui cu rat, Popu lo. Tu quæ
 genuisti

genu isti Natu ra miran te tu um sanctū ge ni
 torem. Vir go pri us ac posteri us Gabrielis
 ab o re Sumens illud A ue peccato rum mi
 serere Euouae.

A **L** ma Redēptoris ma ter, quæ per
 uia cœli Por ta ma nens, & stel la ma
 ris, succure ca den ti, Surgere qui curat, Popu lo Tu
 quæ genui sti Natu ra miran te tuum sanctū geni to rem.
B 3 Virgo